

ST. OLAV

Påskan 1990

*I sannhet, det er verdig og rett, vår skyldighet og vår frelse,
til alle tider å prise deg, Herre,
men med særlig jubel i denne tid
da Kristus, vårt Påskelam, er ofret.
Ved ham oppstår lysets barn til det evige liv,
og himmelrikets saler åpner seg for de troende.
For ved sin død fridde han oss fra døden,
og i hans oppstandelse er vi alle oppstått til nytt og evig liv.
Derfor jubler all jorden i overstrømmende påskeglede.*

ST. OLAV

Innhold

3 Påskehymne	<i>Melito av Sardes</i>
4 «Jesu nadverd» av Per Bjørn Halvorsen –
en begivenhet	<i>Thomas Patfoort o.p.</i>
6 Kvinner og det nye testamentet	<i>Mary Jane Garry CSJ</i>
10 Kirkevigselse i Fredrikstad: St. Birgitta i
Kirkeparken	
12 Om Gidske Andersons «Sigrid Undset –
et liv»	<i>Gunnel Vallquist</i>
16 Pater Arno in memoriam	<i>Unni Klepper Joynt</i>
17 Pater M.-D. Chenu in memoriam	<i>Albert Raulin o.p.</i>
18 Glede over at Mandela er fri	
18 Endelig messe på kinesisk	
19 Leserbreve	
24 Blikk på tiden	

Pavens anliggende for bønnens apostolat i april:

At kristne overalt må be og virke for større kjennskap og kjærlighet til Jesus Kristus i 1990.

Påskeshymne

*Herren,
som ikledte seg mennesket,
som led for den som led,
som ble bundet for den bundne,
som ble dømt for den fordømte,
som ble begravet for den gravlagte,
han oppstod fra de døde og ropte med høy røst:*

*“Hvem vil strides med meg?
La ham tre frem for meg!
Det er jeg som har løst den fordømte.
Det er jeg som har oppvakt de døde.
Det er jeg som har oppreist den gravlagte.
Hvem vil si meg imot?
Det er jeg,” sier han, Kristus,
“det er jeg som har tilintetgjort døden,
seiret over fienden,
trådt helvete under fot,
lenket den Sterke,
fravristet ham mennesket
og rykket det opp til himlene.
Det er jeg,” sier han, Kristus.*

*Fra en påskeshymne av Melito av Sardes.
Han var biskop i Lilleasia og døde ca. 190.
Avskriveren har tilføyet: “Fred være med
ham som skrev, og med ham som leser, og med
dem som elsker Herren i sitt hjertes enfold.”*

Kirken som et felles «Abrahams hus»?

«I Helligkorskirken i København hoppet både dronning og regjering i kirkebenkene forleden, da sogneprest Erik Bock under en jubileumsgudstjeneste foreslo å gjøre kirken til moské på fredager, synagoge på lørdager og kirke på søndager.»

Slik åpnet Per Frogner et innslag i søndagsprogrammet «På kirkebakken».

Den danske sognepresten understreket at jøder, kristne og muslimer alle er Abrahams etterkommere, og at Bibelen forteller at vi alle skal sitte ved Abrahams bord i himmelen.

Erik Bock er prest i et distrikt der hver fjerde innbygger er innvandrere, og det var de mange innvandrerne som ga ham idéen til «Abrahams hus»: at kirken bør bli et sted for alle troende.

«Vi har en stjernehimme over oss, og Abrahams slekt skal være som stjernene på himmelen, vi er mange stjerner, mange barn, i Abrahams hus,» sier sognepresten. «Det er kun Gud som kan skjelve mellom oss på dommens dag. Han er sikkert romsligere enn våre respektive kirkesamfunn.»

4 Thomas Patfoort o.p.: “Jesu nadverd” av Per Bjørn Halvorsen

Pater Per Bjørn Halvorsens bok “Jesu nadverd” hadde fortjent en raskere anmeldelse, for denne utgivelsen må kunne sies å være en begivenhet. Men aldri så galt. . . så får jeg i alle fall gleden av å presentere og anbefale den!

Forfatteren tar oss med på en lang, både sammenhengende og overraskelsesfylt reise fra Jesu nadverd i Jerusalem til vår messefering i dag. Størsteparten av teksten brukes til å beskrive den utvikling som er skjedd opp gjennom historien. Og man gleder seg over at norske lesere endelig får adgang til de store klassiske tekster av, blant andre, Ignatius av Antiokia, Justin martyr, Hippolyt fra Roma.

Før vi legger ut på reisen gjennom tiden, får vi det beste innblikk i selve innstiftelsen av nadverden som jeg noensinne har fått på en så velinformert og konsentrert måte. Man vil blant annet legge merke til at den vanlige forståelse av nadverden har hvilt litt vel ensidig på Paulus og de tre synoptiske evangeliers beretninger om brødunderet og den store tale som følger etter det, og i

hentydningen til påskelammet ved Jesu død på korset.

Så blir det å følge Kirkens liv gjennom dens liturgi fra aposteltiden og den første ekspansjon rundt Middelhavet; i forfølgelsesens tid da de kristne ble sett på med mistanke og frykt, og frem til keiser Konstantins tid og den trygge etablering i de store byer inntil vi overværer en pavemesse på 700-tallet. Interessant og morsomt er det videre - spesielt i kapitlet “Kort overblikk over den videre utvikling i Vesten” - å konstatere at den store utbredelse av “den romerske messe” slett ikke kom fra pavestolen, men fra den verdslige makt, nærmere bestemt Karl den store. Om den romerske liturgi var konservativ, så var den slett ikke imperialistisk, den beholdt den opprinnelige enkelhet - i motsetning til en rekke orien-

talske liturgier. Den forsøkte ikke å påtvinge seg systematisk og for alle tider, “dels sannsynligvis fordi den med gammel romersk konservatisme respekterte de gamle og tradisjonelle mosarabiske, gallikanske og keltiske liturgier, dels fordi paveliturgiens spesielle karakter ikke kunne tenkes overført til andre og enklere forhold”. Pussig er det da å lese at “den romerske liturgi” som ble utarbeidet av Karl den stores geistlige spesialister, og som med hans autoritet ble innført i nærmest hele Vesten, først ble tatt i bruk i byen Roma et par hundre år senere. . .

Midtveis i boken - etter å ha gjennomgått utviklingen frem til Tridentinerkonsilet - gir forfatteren lærerik og lettlest informasjon om liturgiske klær og en rekke andre tidlige kristne liturgiske skikker som bønn vendt mot øst, levende lys, røkelse, alteret osv.

Så kommer en redegjørelse av den liturgiske reform fra begynnelsen av vårt eget århundre med en tydelig understrekning av alt det forberedende arbeid som var blitt utført av den liturgiske bevegelse i årene før Det 2. Vatikankonsil i en rekke katolske land. Til slutt følger vi messens gang slik vi kjenner den i våre dager.

Denne siste del av boken er etter min mening et utmerket stykke av det de gamle kalte “mystagogi” - det vil si både teologisk analyse og åndelig tilegnelse og inderliggjørelse av både ordene og handlingene. Leseren vil blant annet legge merke til utlegningen av minne- og offertanken: Her er det stoff både til belæring og meditasjon. Dessuten

Ordets gudstjeneste på 1300-tallet: diakonen forbereder seg på å lese Evangeliet (fransk manuskript). Illustrasjon fra boken.

Statskirkenes stilling sterk

– Statskirken går styrket inn i 1990-årene, skriver Gisle Hollekim i Aftenposten etter å ha studert årsstatistikken for virksomheten i Den norske kirkes 11 bispedømmer i 1989. – Oppslutningen om de kirkelige handlinger holder seg stabil. Gudstjenestebesøkene viser en markert økning. Flere går til nattverd. Viljen til å ta økonomisk ansvar er tydelig. Gaveinntektene ved kollekter og ofring har økt med 10%, eller 8 millioner kroner, fra 1988 til 1989, noterer Hollekim.

Interkonfesjonelt senter i Auschwitz

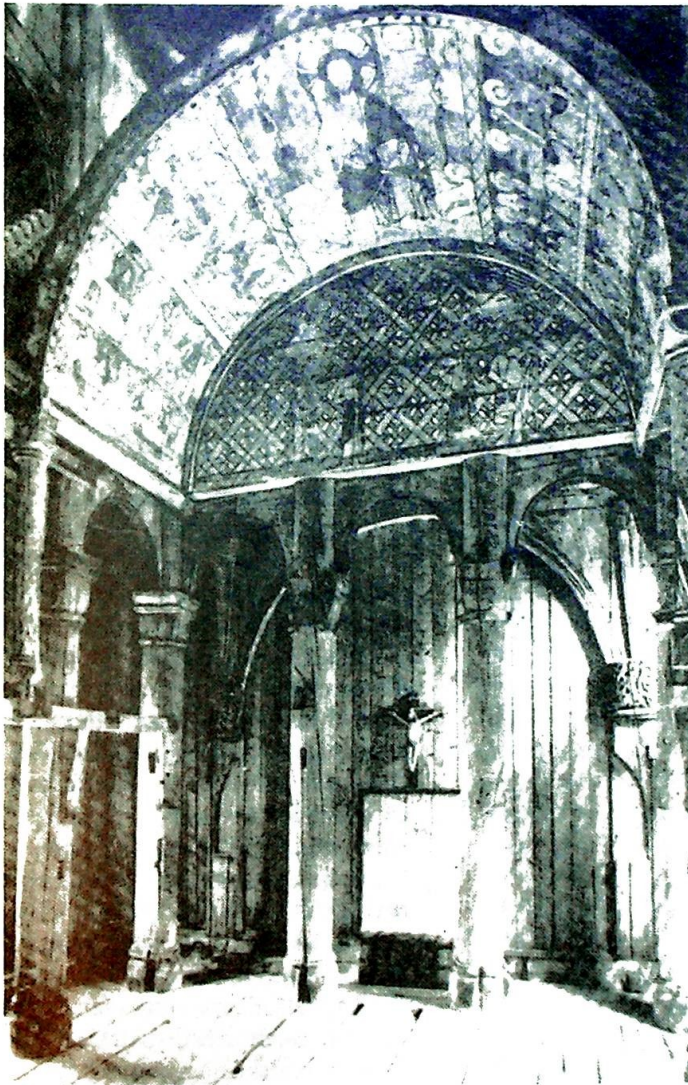
I slutten av februar begynte byggearbeidene for et interkonfesjonelt bønne- og møtesenter i Auschwitz. Karmelittnonnes omstridte kloster vil bli trukket inn i prosjektet. Det er særlig jødiske organisasjoner som har hatt innsigelser mot opprettelsen av klosteret på området for den tidligere konsentrasjonsleiren. Nå er klosteret flyttet noe lenger vekk. KNA

Oslo-Moské

Oslo får sin første moské. «Slik en riktig moské skal se ut», i Åkebergveien på Grønland i Oslo, blir det meldt fra NTB. Byggherre er Wold Islamic Mission Norway. Moskéen får et total-areal på 1.160 kvadratmeter, og skal stå ferdig våren 1991.

Halvorsen - en begivenhet

5

Utsmykket baldakin fra Torpo stavkirke (siste del av 13. århundre). Baldakinen har opprinnelig stått over hovedalteret. En norsk variant av det antikke ciborium. Illustrasjon fra boken.

vil lutherske lesere her finne forklaringer som er vel egnet til å sette sluttstrek for mange gamle misforståelser.

Kanskje vil noen, i forbindelse med kommunionen, savne en litt utførligere utlegning av den katolske kirkes forbehold når det gjelder den såkalte inter-kommunion (det lutherske nadverdsbord)? Men

den teologiske hovedgrunn er selvfølgelig omtalt.

Må en medbror av Per Bjørn Halvorsen få lov til å stille et spørsmål ved hans vel korte behandling (s. 159) av forkynnens plass innen messen, i alle fall ved søndagens og festdagens liturgi? "Guds ord taler for seg selv, og prestens utlegning er tross alt menneskeord ifølge

katolsk oppfatning," står det her. Det er så sant som det er sagt. Men gir ikke forfatteren, og mange andre med ham, i sin egen prestegjerning et levende bevis på at prekenen i den liturgiske sammenheng - når den er godt utarbeidet, dypt forankret i både Skriftens ord og Kirkens praksis, og godt innsiktet på forsamlingens problematikk og dagligliv - er så meget mer enn bare menneskeord? At den da har en slags sakramental verdi, og at den, selv om den ikke har den sentrale plass, bidrar som en absolutt konstituerende del av liturgiens fulle mening? Her går sikkert hans egen erfaring og min og mange leseres i samme retning. Og det er vel en av de store økumeniske vinninger og gleder i dag at mens protestantene gjenoppdager liturgiens sakramentale dimensjon, tar katolikkene noen store skritt mot en oppvurdering av ordet og dets kvasi-sakramentale virkning. . .

La meg til slutt understreke at Per Bjørn Halvorsen og St.Olav Forlag her også har gitt oss en vakker bok med et fremragende valg av billedstoff. Illustrasjonene er mange, og alle er talende og treffsikre, enten de fører oss tilbake til antikken, middelalderen, det før-konsiliære Oslo bispedømme eller våre dagers kirke. De bidrar sterkt til å markere både messens grunnleggende identitet gjennom tidene og dens mange utforminger.

Per Bjørn Halvorsen o.p.
Jesu nadverd -
messen gjennom 2000 år
St.Olav Forlag 1989

Om skattepenger – og mangel på statistikk

«Vi vet ikke hvor mye skattepenger som går til byråkrati i fylker, kommuner og stat, og hvor mye som egentlig går til gamle og syke.» sier professor Jan Grund til VG. «Norge har faktisk mye bedre statistikk over antall kråker og parringshyppigheten til svin, enn over de milliardene som hvert år bevilges til helse over offentlige budsjetter.»

Nød bryter alle lover!

«Skal jeg gi sosialministeren et råd, må det bli det gamle gode rådet om at nød bryter alle lover. Det vi nå opplever er intet mindre enn en nødretts-situasjon!»

Uttalelsen kom fra tidligere sosialminister Bergfrid Fjose, i en samtale med NTB. «Mange kommuner har åpenbart ikke klart prioriteringsoppgaven. I Oslo kan det kanskje være på sin plass å bruke betegnelsen vanstyre.»

Det er brukt millioner på prangende forretningsbygg, mens mange gamle lever i ytterste nød, sier Fjose, som mener bare toppen av isfjellet er kommet fram i media. Hun kjenner til tilfeller i Oslo hvor gamle kreftsyke er blitt sendt hjem fra sykehus og overlatt til seg selv. Den tidligere sosialministeren har bare ett ord for å karakterisere forholdene: uverdige.

6 Mary Jane Garry CSJ: Kvinner og det nye testamentet

– Vi som har nytt godt av de senere hundreårs nye erkjennelser, har fått ansvaret for å skjelne mellom de opprinnelige sosiologiske elementer i kristen tradisjon og de livsbejaende elementer som hører til det sentrale i det kristne budskap, skriver den amerikanske St. Josephsøster Mary Jane Garry i denne artikkelen. Som nettopp inneholder en slik kritisk analyse der Jesu høyst ukonvensjonelle og “revolusjonerende” holdning til kvinnene stilles opp mot den forsiktige Paulus som er opptatt av “orden i samfunnet og særlig i de kristne forsamlinger”, og som derfor prøver “å finne teologiske begrunnelser for de rådende skikker”.

Søster Mary Jane tilhører sin ordens generalråd og holder til i Roma, når hun ikke er på reise til en av ordenens mange provinser og kommuniteter. Sist høst besøkte hun Norge, og artikkelen er del av et tredelt foredrag hun holdt på et åpent møte arrangert av NKKF.

Evangelieene

Jesus som sant menneske i forhold til Faderen, er forbildet for alt fellesskap mellom mennesker. Gjennom sin altomfattende kjærlighet frembrakt i ham – av og for Faderen – har Jesus vist hele menneskeheten hvordan den skal være mot sin neste. I tillegg kommer at Jesus var noe mer enn bare Guds redskap til frelse: Han var frelsens personlige mellommann. Derfor er alt han sa og gjorde i den tiden han virket, avgjørende for kristen livsstil.

Jesus behandlet uten unntak alle mennesker likt, uansett rase, kultur, kjønn og sosial posisjon. For en jøde i hans samtid var dette ikke bare usedvanlig, det var revolusjonerende. I denne sammenhengen er vi selvsagt spesielt interessert i hvordan Jesus forholdt seg til kvinner han kom i kontakt med. I bunn og grunn behandlet han dem på samme måte som menn, selv om hans holdninger ikke alltid er blitt tolket slik.

I det nye testamente er Jesus den

eneste personen som behandler kvinner som fullverdige mennesker, han følger ikke mønsteret som ellers er rådende i det første århundret. Alle evangelistene merket seg Jesu holdning til kvinner og benyttet ofte kvinnelige hovedpersoner i beretningene sine. Evangelietekstene der kvinner opptrer, kan deles inn i følgende grupper:

1. *En rekke under-beretninger med kvinner som Jesu motspillere:*

Alle disse stammer opprinnelig fra Markusevangeliet og er blitt gjenfortalt av Matteus og Lukas.

– Peters svigermor (Mark. 1,29-31; Matt. 8,14-15; Luk. 4,38-39).

– Kvinnen som rørte ved Jesu kappe (Mark. 5,24-34; Matt. 9,20-22; Luk. 8,43-48).

– Jairus' datter (Mark. 5,21-24 og 35-43; Matt. 9,18 og 23-25; Luk. 8,40-42 og 49-56).

– Den kanaaneiske kvinnen (Mark. 7,24-30; Matt. 15,21-28).

(Den første ikke-jøde som kom til troen).

2. *To viktige situasjoner der kvinner brukes i polemisk ordskifte med aktverdige borgere:*

(Står hos Matteus, Lukas og Johannes).

– Advarsel mot de skriftlærde og enkens gave (Mark. 12,38-44; Luk. 20,45-47; 21,1-4). Her blir en kvinne brukt for å vise hva det vil si å være en ekte disippel.

– Kvinnen som ble grepet i ekteskapsbrudd (Joh. 7,53-8,11).

3. *En rekke lignelser som bare finnes i Matteusevangeliet:*

– Lignelsen om surdeigen (Matt. 13,33), av de fleste betraktet som Jesu autentiske lære om Guds rike der Guds aktive rolle i dette riket understrekes.

– Lignelsen om brudepikene (Matt. 25,1-13), en lignelse der Jesus ber oss alle være rede og ta imot Guds innbydelse til menneskene gjennom Jesu komme og hans forkynnelse av himmelriket.

4. *Jesus blir salvet i Betania, en beretning som finnes i ulike varianter i alle fire evangelietradisjo-*

Hvem har fortjent en fortjenstmedalje?

Reglene sier at fortjenstmedaljer bare kan gis til personer som har utført lønnet arbeid. Dette er kvinnekriminerende – og bør øyeblikkelig forandres, sier lederen i Norges Husmorforbund, Ingunn Birkeland. Hun mener at reglene er forhistoriske og en hån mot kvinner som arbeider gratis med pleie av sine pårørende, og som dermed sparer samfunnet for millioner . . .

Gratisarbeid med omsorg og pleie gir ikke omsorgslønn og derfor heller ikke pensjonspoeng. Hundretusener av utslitte og gratisarbeidende kvinner ender som minstepensjonister med dårlig økonomi – og uten medaljer.

Nå er det på høy tid, mener Ingunn Birkeland, at samfunnet slutter å straffe den som velger å gjøre sin samfunnsinnsats i hjemmet!
Nationen

Latterlig!

Norsk opplæring er latterlig, skriver Arild Haaland i Bergens Arbeiderblad: Landet bruker en milliard i året til kirken, for å lære folk å tenke lenger enn til sin egen nese. Til gjengjeld bruker vi 12–15 milliarder til reklame, for å lære de samme mennesker det motsatte, nemlig kapplyst, grådighet og latskap! Reklamen støttes av staten med seks milliarder i året gjennom femti prosent fradrag i skatten!

7

nene:

(Mark. 14,3-9; Matt. 26,6-13; Joh. 12,1-8. Se også Luk. 7,36-50).

Denne fortellingen handler om en kvinnes sterke tro; den lå langt over disiplenes og de jødiske ledernes avmålte reaksjoner.

I alle disse fortellingene stiller evangelistene gjentatte ganger opp en kvinnes tro enten som kontrast til manglende tro hos selvrettferdige, lovtro jøder eller for å belyse hva en ekte disippel er. Videre har alle evangelistene lagt merke til at Jesus behandlet kvinnene som likeverdige med mannen: Han vekket en kvinne opp fra de døde (Mark. 5,35-43) og ga en annen kvinne nytt liv, (Matt. 8,14-15, Peters svigermor), og det til tross for at mange betraktet kvinner som uvesentlige skapninger. Ikke nok med det: Han behandlet kvinner på en måte som stod direkte i strid med jødisk lov. For eksempel underviste han kvinner (Luk. 11,28 – kvinner i folkemengden; Joh. 4,10-26 – den samaritanske kvinnen) til tross for at jødene nektet kvinnene både retten til å studere og retten til å drøfte Toraen. Han snakket til dem offentlig, enda ingen jødisk mann ville ha henvendt seg til sin kone, mor eller søster engang, utenfor hjemmet (eksempel Luk. 7,13 – enkens sønn i Naim; Matt. 20,20-21 – mor til Sebedeussønnene). Han rokket ved en religiøs forskrift som isolerte kvinnene da han helbredet kvinnen med blødninger (Mark. 5,24-34; Matt. 9,20-22; Luk. 8,43-48). (Denne regelen hang sammen med tabuer omkring kvinnens menstruasjon; man mente at blodet var livets sete og ikke kunne spilles under men-

struasjonen uten at kvinnen ble rituelt uren og dermed bortvist fra de hellige steder).

Jesus nektet å stene kvinnen som ble tatt i ekteskapsbrudd, (Joh. 8,3-11) i et ordskifte der polemikken var kraftig og helt åpen. I de skriftlærde og fariseernes maktspill var kvinnen i seg selv totalt uinteressant, hun var bare et påskudd for å drøfte loven: Kvinnen ble brukt med overlegg for å lokke Jesus i en felle der han skulle gå imot Mose-loven. Men Jesus gjorde det klart at kvinnen ikke lenger var en ting – en

brikke i et spill på mannssamfunnets premisser; kvinnen var en person som hadde krav på ære, respekt og kjærlighet. Etter jødisk lov hadde mannen rett til å sende bort sin hustru, mens Jesus derimot preket monogami og livslang troskap for *begge parter* i ekteskapet (se Luk. 16,18). Dette brøt med gammel jødisk lov, for i følge den var det alltid kvinnen som fikk skylden når det gjaldt seksuelle synder (Se for eksempel 3. Mosebok 19,29; 21,7 og 5. Mosebok 23,17: prostitusjon ble betraktet som synd, men bare

Søster Mary Jane Garry (til høyre) tilhører St. Josefosstrenes generalråd og er ofte på reiser til ordenens mange kommuniteter. Her holder hun foredrag for sine medsøstre i Oslo sist høst.

Ett behov er stadig udekket

«Våre moderne industrialiserte velferdsstater nå mot slutten av vårt århundre er blitt forbrukersamfunn som oppfyller alle menneskets fysiske behov.» sier psykiater Viktor E. Frankel til Aftenposten. «Men ett behov forblir udekket: Hva er det jeg egentlig lever for? Hva er meningen med livet mitt?»

Like utviklende å være far som å være direktør!

All min erfaring viser at karrierejegeren som forsømmer familien, kommer i en krise for eller seinere. Fundamentet går i oppløsning. Deretter rakner det lett på jobben. Jo seinere i livet krisa kommer, jo vanskeligere kan den være å løse, sier

David Kvebæk, samlivsrådgiver, til Dagbladet.

At det er like utviklende å være far som å være direktør, er på langt nær selvsagt for alle. Men mine klienter oppdager fort at det de lærer i familierapi, får de bruk for på jobben. Ja, de blir bedre ledere, rett og slett.

8

fra kvinnens side; 2. Mosebok 22,16-17 og 5. Mosebok 22,28-29: voldtekt var først og fremst en forbrytelse mot faren til den voldtatte kvinnen. Se også 5. Mosebok 22,13-30 og Salomos ordspråk 6,26-35: hor var en forbrytelse mot ektemannen til den involverte kvinnen).

Sist, men ikke minst var kvinner de første som forkynte Jesu oppstandelse. Kvinners universelle nærvær ved den tomme graven er faktisk ett av de mest påfallende trekk ved evangeliene behandling av kvinner; det samme gjelder dette at de var de første som ropte ut oppstandelsen. Disse beretningene finnes i alle fire evangeliene (Mark. 15,40-16,8; Matt. 27,55-28,55-28,10; Luk. 23,49-24,11; Joh. 20,1-2 og 11-18).

Paulus: Apostlenes gjerninger og brevene

Selv om den kristne tradisjon ikke har anerkjent kvinnene ved graven som de første forkynnere utsendt av den oppstandne Herre, har tradisjonen likevel lagt stor vekt på kvinnens nærvær ved graven, og at Jesus viste seg for dem. Paulus derimot nevner ikke denne åpenbaringen med et ord i sin opprømsing av alle de gangene Jesus viste seg etter oppstandelsen (1. Kor. 15); han oppfører seg som om det ikke har skjedd. En ekspert på Paulus og hans skrifter setter frem to teorier når det gjelder grunnen til at Paulus sløyfer denne åpenbaringen. Den første er at Paulus kanskje ikke kjente til denne spesielle tradisjonen, en tvilsom forklaring ettersom Paulus var en samtidig av Lukas.

I det nye testamentet er Jesus den eneste som behandler kvinner som fullverdige mennesker, sier sr. Mary Jane Garry – Maria fra Magdala var én av dem.

En annen mulighet er at Paulus rett og slett ikke ønsket at den historiske sannhet i beretningen om oppstandelsen skulle stå og falle med kvinners tvilsomme vitnesbyrd. Vi må huske på at Paulus var en mann av sin tid, oppdradd etter jødisk skikk som skriftlærd; han gjenspeiler på mange punkter den patriarkalske sosialisering av kvinnene som var typisk for det første århundret.

I 1. Kor. 11,7 benekter Paulus at kvinnen er skapt i Guds bilde: «Mannen må ikke dekke hodet, for han er Guds bilde og ære. Men

kvinnen er mannens ære». Gjennom på denne måten å benekte at kvinnen er skapt i Guds bilde, forkaster Paulus den første skapelsesberetningen til fordel for den andre. I første Mosebok, kapittel 1 sier Gud til mann og kvinne, som begge er skapt i hans bilde: «Dere skal råde over fiskene i havet og fuglene under himmelen og alle dyr som det kryr av på jorden». (1. Mos. 1,28). I 1. Mos. 2,19-20 gir Adam alle dyrene navn (tegn på makt) før Eva blir skapt, og etter syndefallet gir Adam navn til Eva (igjen et tegn på makt).

Noen Paulus-eksperter ser Kol. 3,10-11 som et korrektiv når det gjelder Paulus' oppfatning om at kvinnen ikke er skapt i Guds bilde: «Her er ikke jøde eller greker . . . da er Kristus alt i alle». Andre hevder at disse ordene ikke endrer Paulus' syn på kvinnen. Som begrunnelse henviser de til 1. Kor. 11,3 der Paulus sier «Mannen er kvinnens hode». (1. Kor. 11,3 – se også 1. Kor. 14,34, Ef. 5,22-24; 1. Tim. 2, 11-12).

Det som står i Kolosserne 3,11 går uendelig mye dypere og har mer med fellesskapet å gjøre enn fjerning av kjønnsforskjeller: Når det gjelder lemmene på Kristi legeme, spiller denne oppdelingen, ulikhetene og lagdelingen i samfunnet ingen rolle. Marrow, som har skrevet om Paulus, bemerker følgende: «Dersom de første kristne hadde sett kvinnene fra denne synsvinkelen, ville kvinner kanskje ha blitt godtatt både som geistlige og som prester gjennom alle de århundrene de har vært utestengt fra det kristne prestekall».

90 millioner troende i Sovjet

En undersøkelse som nylig er gjort i Sovjet, viser at bortimot 90 millioner av de ialt 290 millioner sovjetere er aktivt religiøst engasjert.

Tallene er hentet fra en meningsmåling som er foretatt før debatten om den nye religionsloven gikk på sitt høyeste. Loven, som flere ganger har blitt utsatt, skal regulere det fremtidige forholdet mellom staten og kirken.

De sovjetiske myndighetene som engang gikk inn for å utrydde religionene, har tidligere ikke oppgitt noe tall over antall troende i landet. Myndighetenes råd for religiøse saker, har alltid benektet at det har blitt ført statistikk over antall troende. Rådets tidligere leder, Konstantin Kharchev, har en gang anslått antallet troende til 70 millioner, opplyser Keston College til NØP.

Katedral på nytt i Latvia

Den ortodokse katedralen i hovedstaden Riga skal restaureres – dersom betongpillarene som ble bygget i kirken i 1962 kan fjernes. Det var i dette året kommunist-regjeringen ønsket det tidligere gudshus omgjort til et «vitenskapenes palass.»

Catholic Herald

9

Når vi ser bort fra spesielle sosiale problemer, stiger det likevel frem et bilde fra apostelgjerningen og noen av Paulus' brev der kvinnene er fullt ut akseptert i de kristnes samfunn. De deltar på like fot med mannen i bønner og brødsbrytelsen (Apg. 2,42), og de arbeider skulder ved skulder med mennene for å utbre Guds rike. Paulus selv hadde omsorg og respekt for dem, og når deres personlige utrustning ga grunnlag for det, fikk de også lettere lederansvar.

Men den samme Paulus som arbeidet sammen med og lovpriste Priskilla, Føbe og flere andre kvinner, syntes samtidig at kvinnene i Korint var for radikale i sitt brudd med samtidens kulturelle normer. Han påla dem derfor restriksjoner som har hemmet og belastet alle kirkens kvinner helt frem til i dag.

Paulus søkte å finne et teologisk forsvar for samtidens skikker, for eksempel at kvinnene skulle bære slør. Dette forklarer delvis hans henvisning til den andre skapelsesberetningen i 1. Kor. 11. Han tolker skapelsen slik at det er kvinnen som er skapt for mannens skyld og ikke omvendt. Det er viktig å være klar over at Paulus prøvde å finne teologiske begrunnelser for de rådende skikker, han var nemlig svært opptatt av at det skulle være orden i samfunnet og særlig i de kristne forsamlinger. For ham syntes det viktig at kvinnene ikke fikk en for dominerende plass i kristne forsamlinger – de måtte ikke prate for mye eller gå uten slør. Dette ville ha skapt skandale og latterliggjort den nye sekten, som allerede måtte forsvare seg mot beskyldninger om

påstått udødelighet og bløtaktighet. I det gamle Korint ville en kvinne som gikk på gaten uten slør, lett bli oppfattet som en prostituert. Paulus var opptatt av å beskytte den unge kirken mot skandaler, og derfor gjentok han stadig kravet om "korrekt" seksuell atferd.

Ut fra denne erkjennelsen ser en klart at Paulus' tekster må tolkes innenfor samtidens sosiale rammer. Det er en klar forvrengning å bruke disse tekstene som forsvar for at kvinner også i dag i en helt annen type samfunn skal være mannen underdanig. De som ned gjennom århundrene har brukt slike tekster, og som bruker dem den dag i dag for å holde kvinnen nede, er likevel blitt nødt til å tilpasse sine tolkninger til samtiden. For eksempel ble de berømte ordene: "Jeg tillater ikke kvinnen å være lærer" tidligere brukt mot kvinner som ville undervise i katekismen. Senere ble de brukt for å rettferdiggjøre at kvinner ikke fikk ta teologisk embetseksamen. I dag tar kvinner slike eksamener og underviser i praksis i teologi. Den samme teksten blir imidlertid fremdeles brukt til å holde

kvinnene borte fra prestegjerningen, selv om den er imøtegått aldri så mye.

I Paulus' tekster finnes det utsagn som er ekstremt kvinneundertrykkende, men mange, både teologer og andre, hevder bestemt at disse oppfatningene er tilpasset det første århundres kultur og religion, og derfor ikke normgivende for alle tider. De mener at det vanskelig kan forsvares å holde fast ved Paulus' undertrykkende tanker og forlange kirkens diskriminerende læresetninger og praksis i en tid da disse betraktes som feilaktige og skadelige. Dette er noe helt annet enn å hevde dem i et miljø der det virket som om de lot seg forsvare. En kan ikke fortsette å bruke disse tekstene som et bevis på Guds velsignelse når det gjelder å gjøre kvinners historisk sett underordnede stilling til kvinnens evige skjebne. Vi som har nytt godt av de senere hundreårs nye erkjennelser, har fått ansvaret for å skjelve mellom de opprinnelig sosiologiske elementer i kristen tradisjon og de livsbejendende elementer som hører til det sentrale i det kristne budskap. •

Verdenskatekismen til høring

Utkastet til «verdenskatekismen», som har vært under utarbeidelse siden bispesynoden i 1985, ble sendt på en høringsrunde til biskoper verden over i desember. Teksten, som er på 434 sider, er ikke gjort tilgjengelig for mediene. Verdenskatekismen er tenkt som et hjelpemiddel for biskopene og andre i utarbeidelsen av «lokale» katekismer. Ifølge den amerikanske katolske nyhetsbulletin «Origins», som ad omveier har skaffet seg et eksemplar av utkastet, understrekes det i utkas-

tet at verdenskatekismen ikke er ment «å gi anvisninger om de tillempninger som 'inkulturasjon' av kristentroen krever... Den er heller ikke en erstatning for katekismer på bispedomme- eller regionalplanet, snarere tvert imot: Den ønsker å oppmuntre til slike publikasjoner». Hensikten er ikke å «foreslå kateketiske metoder, som ikke kan være de samme overalt grunnet de store forskjeller i aldre og kultur som finnes innen Kirken. Det er lokale krefters oppgave».

Katolsk menighet i Sibir

Ifølge pressebyrået Tass er den første romersk-katolske menighet nå opprettet i Sibir, nærmere bestemt i Sibirs største by: Novosibirsk. Som menighetens prest fungerer en 32 år gammel fransiskaner, Vy-tavtas Saulius, opprinnelig fra Kaunas, Litauens tidligere hovedstad. Fransiskane-rens virksomhet omfatter også skolebe-сок, der han taler om religion og moral, opplyser Tass videre.

Fram til avslutningen av borgerkrigen i

1921 fantes enkelte katolske menigheter i Sibir, men de bestod vesentlig av polakker som var forvist fra tsar-Russland – og av tyske innvandrere.

Den nye menigheten i Novosibirsk vil snart bli etterfulgt av andre. Tass kan f.eks opplyse at romersk-katolske troende i byen Tomsk (nordost for Novosibirsk) allerede har fått tillatelse til å overta en gammel kirke med det formål å opprette en menighet. KNA/ Katolsk Orientering

Appell for Santa Maria Maggiore

Folk i Roma blir nå bedt om å gi penger, i alt ca. 50 millioner kroner, for restaurering av byens eldste basilika, Santa Maria Maggiore. Taket faller snart sammen! Kirken ble bygd for 1500 år siden, på den største av de 7 høydene som omgir «Den evige stad».

Det er fuktighet og annen forurensning som har skadet mosaikker, freskomalerier og statuer. Likevel er messen blitt feiret kontinuerlig i Santa Maria Maggiore i femten århundrer. Catholic Herald

Kirkevigning i Fredrikstad: ST.BIRGITTA I

Med trompetfanfare og røkelse, bønn og hellig olje ble Fredrikstads nyeste kirkebygg innviet lørdag 17. mars. Kvelden før gikk den katolske menigheten i prosesjon fra den lille 90 år gamle tømmerkirken St. Birgitta til en ny teglkirke med samme navn og med kopperkledd kuppel et kvartal lenger borte - nærmere bestemt i Kirkeparken med adresse St. Josephs gate. Stort frommere kan vel knapt en kirke "bo"?

Siden St.Olav gikk i trykken om-trent på de tider nye St. Birgitta ble innviet (og neste nr. først kommer etter påske), får vi ty til en forhåndsomtale av begivenheten - basert på pressemelding og annet stoff vi har kommet over. Skulle det være blitt noen forandringer i programmet i siste liten, får man ha oss unnskyldt!

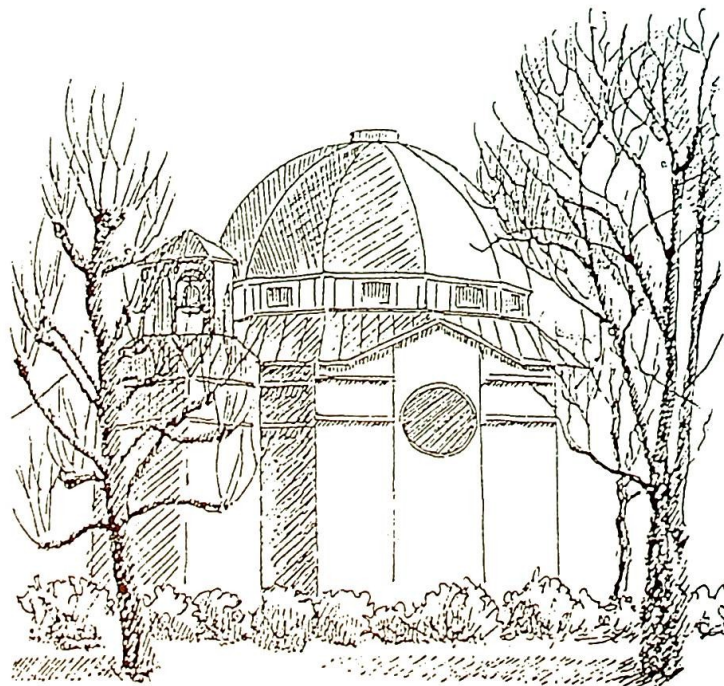
Menigheten har lagt opp til stor festivitas, heter det i en pressemelding om begivenheten: Biskop Gerhard Schwenzer skal sammen med sin forgjenger, biskop John Willem Gran, innvie kirken, og Borgs biskop Gunnar Lislud skal holde tale under innvielsesseremonien, etter biskop Schwenzers preken. Atten korgutter og korgjenter med ulike oppgaver skal hjelpe de to biskopene og et par titall prester i gudstjenesten. Blant gjestene til innvielsen er representanter for stat, fylke og kommune, ulike kirkesamfunn i Fredrikstad og katolske menigheter i hele Sør-Norge. En rekke av de nonner og prester som tidligere har arbeidet i menigheten, er - selvsagt

- også blant de innbudte. De første søstre - fire St. Josephssøstre - kom til byen allerede i 1887, en ti års tid etter at den første katolske prest var

sendt til Fredrikstad for å etablere en menighet, skriver Mgr. Kjelstrup i den historiske oversikten *Norvegia Catholica* fra 1943. Hvor det også heter at de sykepleieutdannede søstre "allerede dagen etter sin ankomst fikk en difteripasient å pleie".

Bønner på ti språk

Menighetens internasjonale sammensetning preget innvielsen. Sogneprest Wieslaw Kowal er selv polakk, István Tálós, leder for byggekomiteén, kommer fra Ungarn, Henri Matje, leder for arrangementskomiteén, er nederlender mens menighetsrådets leder, Inger-Johanne Tálós, er innfødt østfolding. Under innvielsen ble forbøn-

St. Birgitta kirke – taket i kirken er en 12-kantet kuppel med 12 vinduer, dagslyset faller også inn som overlys fra overst i kuppelen.

Sovjet-kunst i Vatikanet

Museumshallene i Vatikanet har hatt rekordtilstrømning til en utstilling av ikoner og religiøse malerier fra Sovjetunionen. Mer enn hundre tusen mennesker besøkte utstillingen i løpet av den korte tiden den var åpen.

Direktøren for Vatikanets museer har uttalt at den suksess som Sovjet-utstillingen har hatt, vil føre til et nærmere samarbeid mellom det russiske Kulturdepartement og Vatikanet. Catholic Herald

Festgudstjeneste – etter 40 års forbud

I kjølvannet av omveltningene i Tsjekkoslovakia for jul er forbudet mot katolske ordener opphevet. Og i februar var tsjekkiske ordensfolk samlet til en offisiell sammenkomst i Praha – for første gang på 40 år. Etter en festmesse i kirken i det gamle premonstratenserklosteret Strahov,

ble ordensfolkene mottatt av president Vaclav Havel og kardinal Frantisek Tomasek. Ved festgudstjenesten, som ble overført direkte i radio og TV, minnet den 82-årige premonstratenserabbed Vit Tajovsky, om den tid ordenene ble forfulgt. Nå ønsker vi å yte vårt bidrag til vårt lands fornyelse, sa abbeden.

KIRKEPARKEN

11

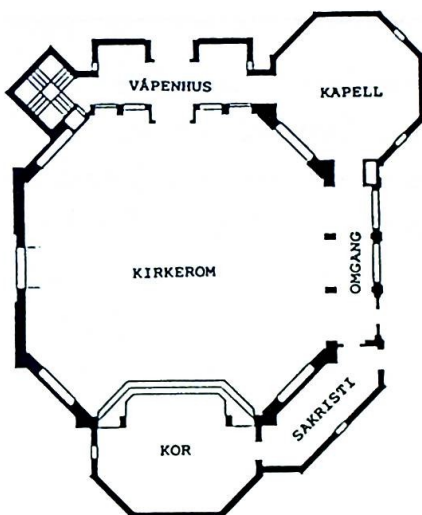
nene lest på 10 forskjellige språk, og på festen etter messen var det både filippinsk og vietnamesisk dans. Kvelden før innvielsen holdt menigheten sin siste gudstjeneste i den gamle kirken, og etter messen ble statuer og annet inventar båret i prosesjon til den nye kirken. Også glassmaleriene fra den gamle kirken er flyttet over til den nye. Men hva som videre vil skje med den lille tømmerkirken i dragestil - signert arkitekt Sverre - som har vært gudshus siden den ble vigslat den 12. november 1899, er ennå ikke avgjort.

Gleden og spenningen var selv sagt stor før den store dagen. - Ingen av oss har opplevd noe sånt som dette før, var sogneprest Kowals forhåndskommentar. - Det inspirerer oss, men vi har ikke fått denne kirken bare for å være stolte og glade, vi må også gi oss selv, som kristne, som katolikker. Vi har fått denne kirken for at den skal føre oss nærmere Gud.

Nytt og gammelt - i gammelt strøk

Det er ni år siden arbeidet med å bygge det nye menighetssenteret, som omfatter kirke, menighetshus og prestebolig, tok til. Tomtespørsmålet var vanskelig å løse, heter det i pressemeldingen, og løsningen vakte strid, særlig fordi to gamle trehus måtte rives for å gi plass til den nye kirken. Den gamle var blitt for liten for menigheten som nå teller rundt 800 hvorav rundt 25% møter opp til søndagsmesse.

Også for arkitektene i Fredrikstadfirmaet Arntzen og Solheim har

En koromgang (soylegang) forbinder kapellet med sakristiet – i veggene her vil man finne to glassmalerier fra den gamle kirken.

byggekomplekset vært en utfordring. Dessverre døde arkitekt Ole Arnt Arntzen i fjor høst før siste hånd var lagt på verket. Hans tanke var at kirke og hus skulle ta opp trekk fra strøkets bebyggelse, slik de ligger som tre hus samlet til et hele rundt en åpen plass som "lukkes" mot nord med en murt brystning. Og "strøket" er bydelen Cicignon som har navn etter den katolske luxemburgeren Johan Caspar de Cicignon, som var kommandant og senere guvernør i Fredrikstad fra 1677 til 1696. "Strøket er preget av forskjelligartet bebyggelse: gamle trehuskvartaler med tett utnyttelse, herskkelige murhus på urbant pleiede tomter, fine funkishus med flate tak," heter det i et foredrag om nye St.Birgitta kirke og menighetssenter som Thor Christensen holdt for fagfolk sist høst - han er tilknyttet firmaet Øst-

landskonsult A/S som har vært byggeteknisk rådgiver for hele komplekset (fagfolkene fikk helgenen Birgittas historie med på kjøpet!). "En rekke boligblokker er etter hvert kommet til, og i de senere år er Sentralsykehuset blitt et dominerende trekk i bybildet. Den katolske kirken har vært i denne bydelen i snart hundre år med kirke, prestebolig, menighetshus og senere også St.Josephs hospital, som nå er en del av Sentralsykehuset." Med den tolvkantede, kobberbelagte kuppelen ville arkitekt Arntzen la den nye kirken hevde sin egenart i forhold både til den nygotiske Domkirken lenger borte i Kirkeparken og den hvitmalt Metodistkirken som også er nær nabo. Det er brukt enkle materialer i kirken: tegl, tre, glass, marmor og malte betongflater. Thor Christensen er klar i sin dom over den nye St.Birgitta kirke: "Totalt sett fremtrer kirken som et harmonisk og vakkert byggverk som på en fremragende måte bekrefter Fredrikstads posisjon som byen med de vakre kirker."

Hva det hele har kostet byggherren, Oslo Katolske Bispedømme? "22 millioner," røper pressemeldingen. Menigheten tar selv ansvar for ca. 15% av finansieringen, resten er innsamlede gaver fra andre menigheter, en vesentlig del er samlet inn i Tyskland. Ifølge byggekomitéleder István Tálós ligger det også mye bønn bak arbeidet med den nye kirken, og også "Vårherre har hatt en finger med i spillet hele veien: Hver gang det har vært endringer i planene, og problemer har oppstått, har løsningen blitt til det beste for oss".

Kirken har overlevet i Laos

Hittil har den katolske minoritet i Laos klart seg – katolikkene utgjør ca. 0,5% av landets 4,5 millioner innbyggere. «Vi har ingen nøyaktig statistikk.» melder den apostoliske vikar i Vientiane, biskop Khamse Vithavong, som nylig noe overraskende fikk tillatelse til å reise til en misjonskonferanse i Hongkong. «vi må vente til staten tillater oss å samle slike opplysninger.» Siden 1978 finnes det ikke utenlandske misjonærer lenger i Laos.

men tre biskoper og 15 laotiske prester arbeider i landet. «Vi er en kirke som strever for å overleve,» sier biskopen, som kan melde at det er tegn som tyder på at det er litt lysere tider for kirken og religiøst liv generelt, i hvert fall i og omkring hovedstaden. Den ateistiske propaganda har avtatt, interessen for det religiøse vokser, buddhistiske fester feires offentlig, og pagoder restaureres. Også katolikkene, som har både forfølgelser og tvangstiltak bak seg, kan åpent utøve sin religion. KM

Advarer mot ideologier

Under en audiens nylig for 17 biskoper fra det sydlige Brasil, hvorav flere er tilhengere av frigjoringsteologien, advarte paven mot «ideologier som er fremmede for evangeliet». Innsats for å få slutt på sosiale misforhold må ikke la Kirkens egentlige oppdrag, som er forkynnelse av evangeliet, komme i annen rekke, sa paven.

KNA

Takket være en noe glemsom redaktør og et brev som aldri kom frem til adressaten i Sverige, er St.Olav i den lykkelige situasjon at bladet kan by sine lesere to anmeldelser av Gidske Andersons Sigrid Undset-biografi - én fra hver side av Kjølen. Liv Bliksruds anmeldelse stod i forrige nr. av bladet - denne gangen er det Gunnel Vallquist som har ordet. Våre to anmeldere har til dels ulike ting på hjertet.

Gidske Andersons Undset-biografi er velkommen. Ikke fordi den fremlegger nytt forskningsmateriale i egentlig forstand - slike ambisjoner fraskiver forfatterinnen seg uttrykkelig. Men nettopp fordi hun ikke er drevet av forskningsambisjoner, har hun gått til verket med en merkelig indre frihet. Hun har møtt Sigrid Undset, slik et modent menneske møter et annet: tatt til seg det som finnes å vite om den annen, lyttet og søkt å forstå, uten forutfatte meninger og følelser. Hun har reagert personlig på det hun har funnet, brukt sin fantasi og innlevelsessevne og opplyst om det, når hun gjorde nettopp dette - uttrykket "jeg føler det som" forekommer hyppig når noe skal forklares og kommenteres. Hun har lykkes usedvanlig godt i den vanskelige balansegang mellom tørr objektivitet og subjektiv farging av stoffet, i sin streben etter innlevelse krenker hun aldri "objektets" integritet. Klart og redelig skiller hun mellom det hun vet, og det hun kan tenke seg. Metoden er spesielt adekvat

når det gjelder en person som var så påholden med sitt eget som Sigrid Undset. Resultatet er blitt et levende tegnet portrett, en engasjerende levnedbeskrivelse som lar leseren komme "emnet" uvanlig nær. Boken får sin helt egne plass i litteraturen om Undset.

At Sigrid Undsets far, arkeologen Ingjald Undset, hadde avgjørende innflytelse på henne og hennes forfatterskaps retning, er alment kjent. Man er Gidske Anderson spesielt takknemlig fordi hun i sin biografi har gitt så stor plass til faren både som privatperson, og som den internasjonalt sett betydelige forsker han var. Nesten en tredjedel av boken er viet årene frem til farens død. Her er naturligvis kilden *Elleve år* og også *Kjære Dea*, ungdomskorrespondansen med den svenske brevvennen. Men i tillegg har forfatterinnen samlet adskillig stoff om farens "trondhjemske" bakgrunn, hans studietid og forskerkarriere.

Sigrid Undsets oppvekst- og ungdomsår på skole og kontor, hennes kamp for å finne sin vei og en

mening i en tilværelse der hun vantrivdes og kjente seg fremmed, hennes første litterære forsøk og hennes gjennombrudd etter hårdt arbeid og harde skuffelser, fyller noen fengslende kapitler. Ikke minst er datidens Kristiania skildret med en lokalkoloritt og en innlevelse som gir leseren nærhet til tid og rom.

Gidske Anderson har ingen problemer med å vise hvordan konturene til mesterverket *Kristin Lavransdatter* begynte å ta form allerede hos den unge Sigrid. Merkelig nok mindre når det gjelder den ytre handlingsgang enn det indre drama,

Sigrid Undset 12 år.
(Foto: Aschehougs arkiv).
Illustrasjon fra boken.

Kristendommen anerkjennes ikke
I 1989 fikk Folkerepublikken Kambodsja
en grunnlov som bl.a. gjorde buddhismen
til statlig anerkjent religion. Ellers forbyr
loven aktiviteter som i «religionens navn
skader statens sikkerhet, den offentlige
orden og folkets interesser», men den fast-
holder likefullt at «borgernes religionsfri-
het anerkjennes». Kommunistpartiet er

dog «den akse som forener alle nasjonale
krefter». Den katolske kirke har søkt om
offisiell status som anerkjent religions-
samfunn, uten hell — Kirken avskrives
som et utenlandsk fremmedlegeme. Bare
buddhismen og islam anerkjennes.

Kambodsja er 95% buddhistisk, det er
bare ca. 4000 kristne i landet, halvparten
av dem katolikker. Alle de katolske geist-

lige og 13 av de dengang 14 lutherske
prester i landet ble drept ved Røde
Khmers maktovertagelse i 1975. Ved å
anerkjenne buddhismen søker det her-
skende kommunistpartiet å vinne folkets
tilslutning, hittil uten særlig hell. Da trek-
ker redselen for Røde Khmer mer i ret-
ning av en viss sympati for kommunistpar-
tiet — som det minste av to onder. KM

“Sigrid Undset - et liv”

13

ekteskapstragedien, som hun tyve
år senere skulle utarbeide mot en
bakgrunn av egen bitter erfaring.
Den skisse hun gir i brevet til Dea
av det senere oppgitte prosjektet
Svend Trøst, gir inntrykk av en nes-
ten profetisk intuisjon hos den nit-
tenårige forfatterinnen.

Det er i første del av Sigrid Und-
sets liv Gidske Anderson har lagt
tyngdepunktet i sin biografi, og det-
te med full rett ettersom Undsets
modne alder og litterære storhetstid
er blitt skildret av så mange andre.
Hun var heretter en offentlig per-
son, og denne del av hennes liv er
vel kjent. Undsets overgang til
katolisismen er blitt viet stor opp-
merksomhet, det var en meget sjok-
kerende hendelse på den tiden.

Som erklært agnostiker, stiller
Gidske Anderson seg ganske spør-
rende til Sigrid Undsets konversjon.
Likevel har hun forstått en hel del
som det er viktig å forstå. Ikke
minst at et grunnleggende motiv for
Sigrid Undset var menneskets
behov, både som enkeltindivid og
som samfunnsmedlem, for noe det
kunne oppfatte som *hellig*. Likele-
des at “stemningsverdien” i katoli-
sismen ikke kan ha spilt den rolle
for Sigrid Undset eller for de fleste
andre konverterter som populæropp-
fatningene i våre land gjerne vil ha
det til. Anderson har selv bodd
lenge nok i katolske land til å vite
at det ofte er heller dårlig med
stemningen i gudstjenestene der.
Det som derimot er et “tankekors”
for henne, er spørsmålet om hvor-
dan Sigrid Undset kunne “gå hen
og bli katolikk på den måten hun
ble det, i en militant tilslutning til
dette maktapparatet og til de mest

konservative dogmer, som tross alt
bare var én side ved Romerkirken
også på hennes tid”. Ja, det er vir-
kelig et problem, som pater Finn
Thorn jo har viet en hel bok. Og
Undsets polemikk hører ikke til det
som er lettest å gi sin tilslutning for
nåtidens katolikker. La oss ikke
oppholde oss lenger med det, hvil-
ket Gidske Anderson stort sett hel-
ler ikke gjør. For å forstå dybdedi-
mensjonen i Sigrid Undsets katoli-
sisme, bør man, konstaterer hun, gå
til hennes bøker.

For min del tror jeg at Sigrid
Undsets vei til den katolske kirke i
første rekke ble staket ut av hennes
kultursyn. Hennes konversjon var
en historikers konversjon. Mot sin
egen samtids åndelige splittelse og
rotløshet stilte hun middelalderens
enhetlighet i livssyn og moral: Her
rådet ingen tvil om hva som var
sant og usant, godt og ondt, rett og
urett. Kirkens menneskesyn viste
hen til et ideal der intellektet opp-
lyste en vilje som i sin tur styrte
følelsen, og der helgenene viser
hvordan man bør og kan følge
Bergprekenens bud i Kristi etterføl-
gelse. At dette idealet sjelden virke-
liggjøres, var Sigrid Undset den sis-
te til å forsøke å underslå, men det
avgjørende var at det i alles øyne
var et ideal. Sigrid Undsets mid-
delalderstudier hadde overbevist
henne om at denne tid og dette ide-
al hadde skapt en kultur som utgjor-
de et høydepunkt i menneskehetens
historie. At den falt sammen med
høydepunktet i Norges historie, var
det bare å konstatere med takk.

Videre har Gidske Anderson tro-
lig rett når hun antar at Undset “på
et eller annet tidspunkt må ha hatt

en sterk personlig opplevelse”.
Stort mer kan man ikke føye til -
men det finnes ytterligere én kilde
som kan kaste lys fra sidelinjen
over Sigrid Undsets konversjon.
Det er noen brev til den svenske
katolske forfatterinnen Helena
Nyblom fra årene 1923 til 1924,
som finnes på universitetsbibliote-
ket i Uppsala.

I det første brevet, datert 21. juni
1923 gir Sigrid Undset en forklar-
ing som går rett på sak: “For meg
er det gaat slik, eftersom jeg er blitt
ældre, at hvergang jeg syntes at staa
overfor noget uforklarlig eller
meningsløst i livet, forekom det
meg altid sikkert at den katholske
kirke, og den alene, hadde en løs-
ning at byde paa og et svar paa alle
livsspørsmål, som det kan være
behagelig eller ubehagelig at aksep-
tere, men som i alle fald er det
eneste, som tilfredsstillter min sans
for logikk.” Så følger en kort rede-
gjørelse for hennes ungdomsutvik-
ling og hennes “smyglesning” av
middelalderlitteratur - den var jo så
lite tidsmessig. “Min feighet og min
synd er at jeg aldrig protesterte
(mot den alminnelige oppfatning)
“skjønt jeg f. ex. allerede for 15 aar
siden visste at det er mildest talt
vrøvl, naar man vil indbilde nogen
at vor tids mennesker menneskelig
set er mere udviklede end St. Ber-
hards, St.Thomas Aquinas eller
Innocens IIIs samtid.” “Og i de
senere aar har jeg da ogsaa læst
moderne katholske forfattere og
fremstillinger av kirkens lære for-
fattet i de sidste aar, jeg har pløiet
den katholske katekismus igjennem
talløse ganger - og jeg vet ikke om
det som hittil har holdt mig fra at ta

Paktfornyelse i Seoul

-Tiden er inne for å bekrefte paktforholdet med Gud og med hverandre, heter det bl.a. i et kort budskap fra Kirkenes Verdensråds (KV) store konferanse om rettferdighet, fred og vern om skaperverket som ble avsluttet i Seoul den 12. mars. - Vi befinner oss i et historisk øyeblikk. Jordens hele liv er truet av urettferdighet, krig og ødeleggelse av skaperverket fordi vi har brudt

Guds plan, heter det videre i budskapet til kirken og verden.

Et lengre dokument inneholder ti erklæringer hvor konferansen forsøker å tale teologisk om sitt engasjement for den truede jord, melder Vårt Land. Et særskilt dokument skiller ut fire områder for konkret handling: Delegationene forplikter seg til å arbeide for et rettferdig økonomisk system, for å fri den tredje verdens land fra

den tyngende gjeldsbyrden, arbeide for sann sikkerhet for alle land og nasjoner og for økologisk ansvarlig omgang med jorden og atmosfæren.

Den katolske kirke, som valgte ikke å være med som medarrangør - den ville i tilfelle vært den eneste kirke som stod som direkte medarrangør - var representert i Seoul ved 20 observatører.

det avgjørende skridt er at jeg siger til mig selv: ja, hvis Jesus er Guds søn, saa er jo alt dette soleklar sandhet og kirkens praksis er bare at trække konsekvenserne av sandheten. Men du tror jo ikke på forutsetningen, inkarnationen og forvandlingen i messen, og da kan du ikke bli katolik bare fordi du ønsker at du trodde det." Etter et langt stykke om middelalderhistoriske kontroverser slutter hun brått: "Kjære Frue. . . trods alt utenomsnak. . . De forstår jo nok, at min egentlige mening er at spørre, om De kan gi mig et raad. . . jeg vilde ønske at jeg kunde bli et virkelig kristent menneske."

Helena Nyblom ga henne det råd å vende seg til en katolsk prest for regelrett undervisning, hun anbefalte pastor Kjelstrup, som snart skulle bli prest på Hamar. Sigrid Undset fulgte rådet, og den 31. mars 1924 skriver hun at hun så visst ikke er ferdig med undervisningen ennå fordi hun vil være helt sikker på "at jeg intet har misforstaat eller opfattet noget anderledes end kirken lærer. Men jeg er ganske sikker paa at jeg baade kan og maa slutte mig til kirken. For mig er den den eneste forklaring paa tilværelsen". Mellom dette tidspunkt og juni 1923 kan man anta at den avgjørende "personlige opplevelse" som Gidske Anderson forutsetter, har funnet sted: skrittet - eller spranget - fra intellektuell overbevisning til tro.

Det kom likevel til å drøye med selve opptagelsen i kirken, og de følgende brevene berører i korthet årsakene, som var av juridisk natur og gjaldt den formelle oppløsning av hennes ekteskap; i realiteten

Sigrid Undset i sitt hjem på Ski ved Oslo i 1913. (Foto: Aschehougs arkiv).
Illustrasjon fra boken.

hadde oppløsningen vært et faktum i flere år. Imidlertid ble datoen for opptagelsen fastsatt til Allehelgensdag, den 1. november 1924, og i et kort brev skrevet på Hamar dagen før erkjenner Sigrid Undset at da

beslutningen først var tatt, "saa ønsket jeg selvfølgelig bare at kunde slippe - jeg blev forfærdelig ræd naturligvis". "Selvfølgelig", "naturligvis" er interessante ord i denne forbindelse, de forklares kanskje av

*Redaksjonen beklager
at bladet er noe forsinket.
Kombinasjonen
sykdom og tekniske vanskeligheter
var litt mer enn
vi kunne klare på én gang!*

*Biskop John Willem Gran
fyller 70 år den 5. april.
St. Olav gratulerer hjertelig
og sender alle gode ønsker .*

Undsets avsluttende refleksjon at det hun opplever er "fiendens siste forsøk paa at skræmme mig bort fra døren, og jeg later som ingenting og gaar forbi ham -."

En lystig epilog følger i det julebrev hun skriver 20. desember, en epilog som faktisk overrasker ved den troskyldighet den avslører, og som man minst av alt skulle ventet seg nettopp hos Sigrid Undset. "Ja, ser du, jeg hadde vel bildt mig ind, at jeg skulde bli una santa perfetta, straks jeg blev optat i Kirken og hadde faat ta imot den hellige Kommunion - ja, Moder Fulgentia lo himmelhøit da jeg betrodde mig til hende, og det gjør vel du

med, men det hadde jeg altsaa trodd. Optagelsen var saa vidunderlig. . det var som at være i Paradis. . alt var bare fryd og fred. - Naaja, saa reiste jeg hjem, og hjemme tok de pent imot meg og ønsket mig tillykke og jeg fik blomsterbuketter fra to-tre unge koner som vil vite hvad catholicisme er; for sit eget orker de ikke mere. - Og saa fik jeg 77 skidt-ærgrelser og ble grætt og sint som det ikke sømmer sig for en katolsk kvinde, og opførte mig slet ikke helgen-aktig."

Ved neste besøk på Hamar betrodde hun priorinnen moder Fulgentia sin skuffelse - priorinnen lo og sa svært så klokt: "Vi skal alle

bære vårt kors - men det har slet ikke altid den façon, som man havde ventet." Den avsluttende bemerkning blir at "alt i alt saa er jeg lykkelig da, forstaar du - men det er altsaa vanskeligere end jeg hadde trodd".

Disse brevene til den eldre katolske kollega i Sverige byr ikke på noen bemerkelsesverdige avsløringer om den fâmælte Sigrid Undsets indre, men ved sin avslappede tone gir de likevel et uvanlig fortrolig innblikk i et viktig moment ved hennes religiøse utvikling.

Fra St. Olav 1898 —

*som et apropos til anmeldelsen av
Gunnel Vallquists bok om Helena
Nyblom i St. Olav nr. 2-90:*

En overgang til catholicismen

"Fru Helena Nyblom," skriver 'Morgenbladet', "den kjendte svenske forfatterinde, gift med professor Nyblom i Upsala, er gaaet over til catholicismen. Hun har i det franske tidsskrift 'L'Université Catholique' skrevet en begeistret bekjendelse om "den kirke, jeg har søgt og fundet."

"Verdens Gang" skriver om samme:

"Fru Helene Nyblom, den bekjendte danskfødte forfatterinde, gift med professor C. R. Nyblom i Upsala, har i disse dage fulgt en del mandlige forfatterkollegers eksempel og er gaaet over til den katolske kirke. Efterretningen herom synes at komme temmelig overraskende gjennom et fransk katolsk tidsskrift, der udkommer i Lyon. Her har fruene gjort rede for sin omvendelse

i en meget interessant artikel om 'den kirke, jeg har søgt og fundet', forsynet med en indledning af en fransk prest, til hvem hun har meddelt sin omvendelse. Det synes at fremgaa af hendes artikel, at hun først væsentlig af æstetiske hensyn har følt sig draget til den katolske kirke, men at denne dragelse siden for en tid mistede sin magt under indflydelsen af rent protestantiske omgivelser. Senere har dybere momenter gjort sig gjældende, dog ikke fornuftenssyn, men rent religiøse følelseshensyn. Gjennem undervisning hos en katolsk prest er hun endelig bleven overbevist om, at autoritetsprincippet er grundlaget for den kristne kirke, og dette autoritetsprincip hævdes som bekjendt intetsteds saa sterkt som inden catholicismen. Det er en støtte, som et træt menneske let fristes til at opsøge og hvile sig ved. I en artikel i 'Politiken' gjør dr. Georg Brandes rede for de omstændigheder, der forklarer, at saa mange nutildags søger over fra protestantismen til catholicismen. Det er et

betegnende aandeligt fænomen i vor tid. Protestantismen har ikke længer evne til at spille den rolle som i reformationstiden, og i grunden hævder den, uden at ville være ved det, det samme autoritetsprincip, som catholicismen aabenbart bekjender sig til. Det er derfor, mener Brandes, intet under, at en trosivrig mand eller en intelligent og entusiastisk kvinde, der er kommen under veir med dette forhold, ogsaa gjør skridtet helt ud og træder over til den kirke, der uden tvetydighed bygger derpaa og uden vaklen forfegter dette princip, som er den moderne kulturs arvefiende."

Vi giver Brandes medhold, saafremt han med den "moderne kultur" mener den kultur, der istedetfor at forædle folkets hjerte og sind, nedværdiger dem til en vis "hyperkultur", der medfører "træthed", og ikke ved at sige med den hl. Augustinus: "For Dig, o Gud, har Du skabt os; derfor er vort hjerte uroligt, indtil det finder hvile i Dig." ●

Kardinal-statssekretær Agostino Casaroli anser det som mulig at det i nær fremtid blir opprettet arbeidskontakt mellom Den hellige stol og Sovjetledelsen. Under et opphold i Budapest nylig i forbindelse med undertegnelse av avtale om gjenopptagelse av diplomatiske forbindelser mellom Ungarn og Vatikanet, sa Casaroli at «tiden ennå ikke er moden for formelle og diplomatiske forbindelser med Sovjetunionen».

KNA

Økende gap mellom rike og fattige

Store områder i Storbritannia rammes av en fundamental urettferdighet, viser en rapport som en kirkelig kommisjon nylig har lagt frem. Årsaken er i følge rapporten, den politiske utviklingen og de lovendringer som har funnet sted de siste årene, og som har ført til øket gap mellom rike og fattige i landet.

Markedsøkonomien og den innstrammingspolitikk regjeringen har ført på sosial-sektoren, har forsterket denne tendensen, hevdes det i rapporten. I en kommentar til avisen Church Times sier erkebiskop Robert Runcie at «dette er en utfordring for både myndighetene og for kirken både lokalt og på nasjonalt plan.» NØP

Pater Arno in memoriam

Mens vi forbereder oss til påsken, kommer det bud - pater Arno er død. Han ble syk på vei hjem etter en retrett på Bornholm og døde på Sentralsykehuset i Fredrikstad mandag 12. mars etter et kort sykeleie.

Vi som ble kjent med pater Arno da han var speiderprest for de to katolske speidertroppene i Oslo fra midten av 1950-årene og utover, regnet den lysluggede, ranke og glade mannen i fransiskanerkutten som "vår" prest. For mange av oss ble han en venn for livet, alltid like lysende glad over å se oss. Han var en del av troppen, delte våre hytte-turer og leirgeler, rigget til alter og leste messe i sol og regn og i riktig utrivelig speidervær. Men han mistet aldri humøret - eller retningen - av den grunn! Som nederlender var han gammelkjent med regn, vind og tåke. En prest for allslags vær.

Men også en prest for alle slags mennesker. Vi speidere fant snart ut at vi langt fra var de eneste som regnet pater Arno som "vår". At vi faktisk var på fornavn med ham, tok det oss lengre tid å få rede på - for alle brukte hans klosteravn og kalte ham pater Arno, ikke pater Gerritsma som tidens skikk skulle tilsi. Hvor mange er det som i dag sørger over at det nettopp er "deres" pater Arno, deres spesielle venn og prest som er død? Han hadde en enestående evne til kontakt og nærvær; møtte alle mennesker uten forbehold eller fordommer. Han hadde et eget lag med mennesker av alle slag - og med det mangslungne som vi kaller livet. En evig optimist? En farlig klisje - men ikke når det gjelder pater Arno: Han hadde funnet skatten i åkeren

og visste noe både om livet og om evigheten. Vi andre skimtet det - gjennom ham. Og gikk litt lettere og gladere videre, smittet av hans sterke tro og like uoppslitelige humør.

Som ung mann valgte han å reise gjennom livet med lett bagasje - munkekutte og messe koffert. Til Norge kom han i 1950, 31 år gammel, først til Kristiansand som kapellan hvor han trakk i spenn sammen med sin landsmann og medbror pater Castricum - et år var han utlånt til menigheten i Porsgrunn. I 1955 kom de to til Oslo, til St. Hallvard menighet og et trekkfullt hus i Urtegaten. Det siste kompenserte de for med å satse på hjerter varme og stadig utvidet aksjonsradius som i beste fransiskanske ånd særlig omfattet dem vi kaller de små i samfunnet og de i utkanten av det gode selskap. Strøkets alkoholikere og utelligere fant snart en trofast venn i pater Arno. De slet nok ofte, sogneprest Castricum og kapellan Arno - energisparing ligger ikke for fransiskanere. Heller ikke det å klage.

Fra 1965 til 72 var pater Arno ungdomsprest i Oslo Katolske Bispedømme, han har inspirert og preget - og ledd sammen med! - en hel generasjon av unge katolikker. I 1972 overtok han som sogneprest i St. Hallvard - da var man for lengst flyttet inn i nytt kloster og ny kirke oppe på Enerhaugen, og menigheten var i sterkt vekst. Mange verv, mange av dem "selvpålagt", har han hatt ved siden av prestegjeringen: formann i Presterådet, geistlig rådgiver for Legmannsrådet, drivende kraft i Kameratklub-

ben, i de senere år samlingspunkt for de eldre under de årlige sommeruker på Mariaholm - for bare å nevne noen. Tall og verv som skjuler et hav av engasjement, godvilje og et sjeldent godt praktisk grep på tingene. Ikke rart at fotball var favorittsporten! Målrettet lagspill med spenning og fart! Mang en uinnviet kom etterhvert under vær med at det ikke alltid var på sykebesøk pateren skulle når han i full fart var på vei "til Ullevål"!

I 1984 sluttet pater Arno som sogneprest, mange års rovdrift på helsen tilsa at det var tid for nedtrapping - noe han forøvrig hadde lite talent for. Nylig var han flyttet inn hos St. Josephsøstrene på Grefsen og gledet seg til å være husprest for de gamle søstre.

Pater Arno var et fromt menneske - en dypt from mann, uten falske toner og sentimentalitet. Mange vil huske små perler blant hans utallige søndagsprekener. Messe og bønn var daglig næring for dette helstøpte handlingsmennesket som så selvsagt og overbevisende bandt sammen presten, mannen og gutten i seg til et sterkt og vakkert hele.

Vi takker "vår" pater Arno og lyser fred over hans minne.

Unni Klepper Joynt

Paven til Irland?

Ifølge *Catholic Herald's Romakorrespondent* blir det nå antydnet i Vatikanet at paven snart vil foreta sin andre reise til Irland. Kildene mener at paven ser på Nord-Irland som «Europas siste mur.»

Urolighetene i Irland — med terror og vold — har pågått i 20 år. Og bakgrunnen er — for en stor del — religiøse uoverensstemmelser mellom protestanter og katolikker.

Catholic Herald

Kunstskatter i Roma i fare

Paven kom nylig med en appell til byen Roma og distriktene omkring om å ta bedre vare på de store romerske kunstskatter. Nå har også politiet erklært at det heretter vil bli strengere straffer for å skaffe seg kunst og arkeologiske funn på forbrytersk vis.

Mer enn to tusen verdifulle malerier og gjenstander ble stjålet i 1989.

Catholic Herald

Den katolske kirke i England og Wales

Årsoversikten «*Catholic Directory*» viser at bare en tredjedel av katolikkene i England og Wales går til messe på søndager. Oversikten viser også at tallet på katolske prester er gått tilbake fra vel 4300 i 1988 til vel 4100 i 1989.

Catholic Herald

PATER M.-D. CHENU IN MEMORIAM (1895-1990)

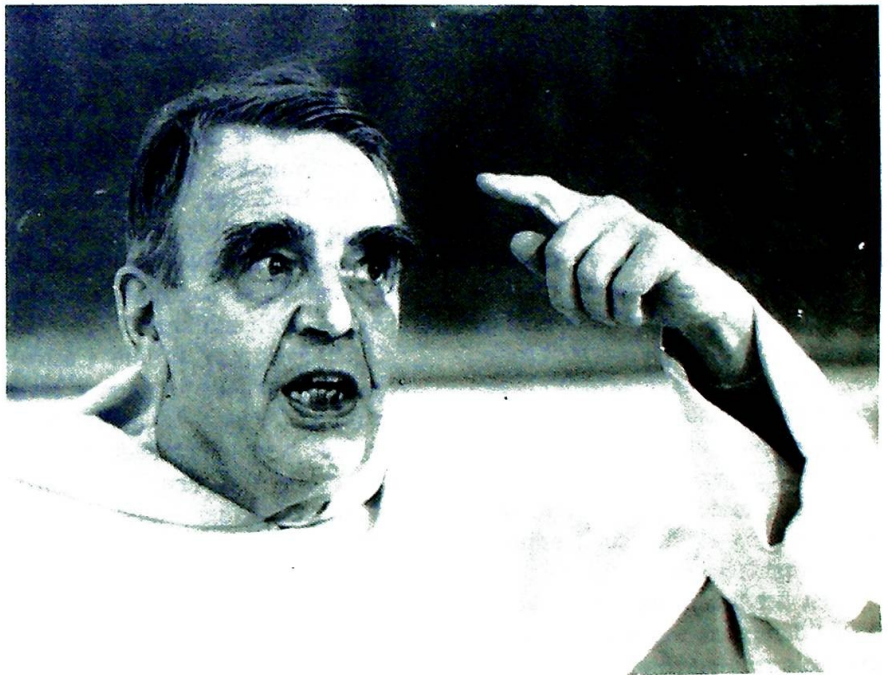
17

Dominikanerne pleier å begrave sine brødre fra sine klosterkirker. Det er for dem en æressak. Derfor var det oppsiktsvekkende da en av dem nylig ble begravet fra selveste Notre-Dame de Paris: hans navn var Marie-Dominique Chenu. Hvorfor denne unntagelse?

Praktiske mennesker vil si: av plasshensyn. Tre tusen mennesker møtte opp til begravelsen, adskillig flere enn det var plass til hos klosterbrødrene.

Teologene vil si: Fordi han var en av de aller betydeligste teologer i Frankrike i vårt århundre. Hans minne måtte æres. For dem som har kjent Chenu, lyder dette som en dårlig spøk: Det siste han brydde seg om i denne verden, var æresbevisninger. De virket latterlige på ham.

Kirkens «enfants terribles» vil si: Takket være en velkommen nemesis. Chenus banebrytende lille bok om en teologi for vår tid («*Une école de théologie: le Saulchoir*»), som 25 år i forveien varslet Det 2. Vatikanekonsils innsats, var blitt satt på indeks i 1942, og forfatteren rammet av administrative sanksjoner (han ble fjernet fra sin rektorstilling først, og senere, i forbindelse med krisen omkring arbeiderprestene, i 1954, tvangsflyttet fra Paris). Den unåde han — provisorisk — var falt i, har forresten sine pittoreske sider. Enhver biskop kunne la seg assistere på konsilet av én teolog. Ingen biskop fra selveste Frankrike engerte Chenu. Det gjorde derimot en biskop fra . . . Madagaskar! Det var derfor en viss humor i det faktum at en kardinal åpnet dørene til sin domkirke for å ta imot de jordiske rester etter en tiggermunk som aldri

hadde mistet sitt humør, selv når han ble sjikanert av purpurklede prelater. Han la bare under pløgen nye deler av de teologiske og apostoliske arbeidsfelter!

Men valget av Notre Dame de Paris formidlet også en dypere symbolikk: Katedralen var nærmest ferdig bygget da en annen dominikaner ankom til det berømte universitetet ved Seine-bredden. Hans navn var Thomas, og han var fra Aquino. Den vei som gikk fra hans kloster til den funkende nye domkirken, eksisterer den dag i dag. Den heter rue St. Jacques, med kurs mot Compostella, og den har gitt navnet til dominikanernes en gang verdensberømte pariserkloster. Det gir mening at Chenus kiste skulle kjøre den samme vei som Thomas i sin tid har vandret på. For om noen har

åpnet Thomas for vår tid, så er det Marie-Dominique Chenu. Han har ikke gjort Thomas' tenkning til en ortodoksi, men til en inspirasjon. Det lille vi vet om teologi, vi som har sittet under hans kateter, det skylder vi ham, og de lærere han har formet. Sigrid Undset skal ha sagt at hun hadde bodd «tusen år i Norge». Om en mann har levet 750 år i Paris som i sitt teologiske fedreland, så er det Marie-Dominique Chenu. Han var derfor knapt så samtidig med sitt moderne klosterbygg i rue des Tanneries som han var det med den domkirke som ble fullført i midten av 1200-tallet. Han ble dermed begravet fra den kirke hvor han sannelig hørte hjemme, selv om den tilhører verdensbyen og ikke dominikanerordenen! Han hvile i fred.

A. Raulin O. P.

Mange av Hongkongs 270 000 katolikker er heller skeptiske når det gjelder demokratiets sjanser når området innlemmes i det kommunistiske Kina i 1997, viser en spørreundersøkelse. 85% av de spurte mener at den grunnlov som nå utarbeides, absolutt må omfatte de grunnleggende menneskerettigheter. Samtidig mener 60% at på bakgrunn av hendelsene på Den himmelske freds plass sist sommer, er det høyst tvilsomt om den kinesiske regjering vil respektere en slik grunnlov. KM

Kirken i Kina

Etter en utrenskningsaksjon mot religiøse trossamfunn har kommunistregjeringen i Peking arrestert 12 katolske biskoper fra forskjellige byer. Det nåværende kinesiske regimet er ikke anerkjent av den katolske kirke. Myndighetene beskylder Kirken for å blande seg inn i landets egne affærer.

Catholic Herald

1990 — kampår mot analfabetisme
FN regner med at rundt én milliard mennesker verden kan lese eller skrive — det vil si en tredjedel av jordens befolkning. FN har derfor valgt 1990 til året for bekjempelse av analfabetismen. Året markerer starten på en verdensomspennende kampanje for å redusere analfabetismen med 20 prosent innen år 2000.

Glede over at Mandela er fri

“USAs bispekonferanse gleder seg stort sammen med andre mennesker av god vilje rundt om i verden over at Nelson Mandela er satt fri. Sammen med våre brødre, biskopene i Sør-Afrika, har vi lenge ment at frihet for Nelson Mandela er av avgjørende betydning for en fredelig forhandlingsløsning i Sør-Afrika,” heter det i en uttalelse fra Den amerikanske bispekonferanse. “Det er rosverdig av den sør-afrikanske regjering å ta et slikt skritt. Vi håper det varsler slutten på et særdeles trist kapittel i sør-afrikansk historie hvor mange har mistet livet og utallige har måttet tåle internering, fengsling og eksil i sin kamp for rettferdighet.”

Men det heter også at “virkeligheten demper den store gleden over frigivelsen. Mandela er riktignok fri

fra fengselet, man han og alle ikke-hvite sør-afrikanere er langt fra frie så lenge apartheid er en del av livet i Sør-Afrika. Det er vår inderlige bønn og håp at ekte respekt for ethvert menneskes liv og verdighet må bli basis for landets fremtid. Prinsippet om alle menneskers likeverd må være selve grunnlaget for alle fremtidige avgjørelser, diskusjoner og forhandlinger.”

Generalsekretær Emilio Castro i Kirkenes Verdensråd mener løslatelsen av Nelson Mandela er en historisk begivenhet både for Sør-Afrika og for den økumeniske bevegelse, melder Norsk Økumenisk Pressebyrå (NØP). Men heller ikke Castro legger skjul på at det ennå gjenstår mye før konflikten i Sør-Afrika er løst.

Løslatelsen av Nelson Mandela

har fått stor omtale i internasjonale media. Men flere viktige nyheter har passert mer i det stille, noterer NØP: nemlig at statsminister de Klerk har opphevet forbudet mot ANC, PAC og det sør-afrikanske kommunistpartiet og lettet restriksjonene for hele 33 andre organisasjoner; han har suspendert alle dødsdommer, løslatt politiske fanger og annonsert opphevelse av noen apartheid-lover. I tillegg har han annonsert oppheving av unntakslovene og fremmet prinsipper for en ny grunnlov.

- Jeg håper at dette er uttrykk for hans vilje til videre arbeid for et rettferdig samfunn i Sør-Afrika, heter det i en kommentar fra Frank Chikane, generalsekretær i Det sør-afrikanske kirkerådet.

Endelig messen på kinesisk!

Etterretninger om kirken i Kina er sparsomme og ikke alltid like lette å tolke. Men ett er sikkert: Siden hendelsene i Kina sist sommer, er sikkerhetspolitiets overvåkning av kirkelig virksomhet i landet økt. Det gjelder særlig den såkalte undergrunnskirken, det vil si katolske grupperinger som er “Romatro” og ikke vil slutte seg til den av regjeringen godkjente - og infiltrerte - Katolske patriotiske forening. Siden november i fjor er ni undergrunnsbiskoper blitt arrestert. Streng tiltak mot folk som deltar i undergrunnskirkens gudstjenester synes snarere å skyldes lokale initiativer, enn direkte ordre fra ledelsen i Beijing, skriver “Katolische Mis-

sionen” (KM).

Til tross for statlig overvåking fortsetter “det kirkelige oppbrudd”. I mange byer var julefeiringen en stor opplevelse med fulle kirker der man til dels brukte høyttaler for å nå ut til de mange hundre som ikke fikk plass inne. Mange “undergrunnskatolikker” vil ikke gå inn i kirker der “patriotiske prester” leser messe, men deltar likevel i den hellegelige handling ved å stå ute på kirkebakken.

Ved årsskiftet ble 10 unge menn presteviet. Den viktigste hendelse for katolske kinesere i de senere år er innføringen av kinesisk som liturgisk språk og oppgivelse av den tridentinske ritus. De kinesiske bisko-

per har lenge ønsket å følge Det 2. Vatikankonsil som åpnet for messe på folkespråket, men myndighetene har inntil ganske nylig stått steilt imot. Men siden 1986 har en bispedømmelig kommisjon arbeidet med oversettelser etc., dessuten har man ad omveier fått en del nyere liturgiske bøker fra Hongkong og Taiwan slik at man nå på enkelte steder kan feire messen på folkespråket. En reaksjon fra en prestestudent i Sheshan etter den første kinesiske messe ved seminaret til jul i fjor: “Det var en glede å kunne forstå alt - jeg håper alle landets katolske kristne snart kan få oppleve eukaristien slik.” Den nye liturgi turde bety et gjennombrudd for Kirken i Kina, skriver KM.

Det er foreslått et tretti-talls forskjellige prosjekter bare i 1990 for å nå dette mål. FN-organisasjonen UNESCO har nylig oppfordret de mange frivillige organisasjonene verden over til bedre samarbeid dem i mellom og med de statlige tiltak i kampen mot den økende analfabetsisme i verden. NØP

«En ny begynnelse for den kristne kirke!»

Når kirkerådet for Midt-Østen nå har vært samlet på Kypros, er det første gang representanter for ortodokse, protestantiske og katolske kirker er kommet sammen til møte i denne del av verden. De delegerte hilste møtet som tegn på en ny begynnelse for den kristne kirke.

Mer enn 20 kirkesamfunn deltok i konferansen og representerte 13 millioner kristne i Midt-Østen. Det ble på nytt henstilt til Israel og Palestina å komme til forsoning. Det palestinske folks rett til selvbestemmelse ble fastslått.

Catholic Herald.

LESERBREV

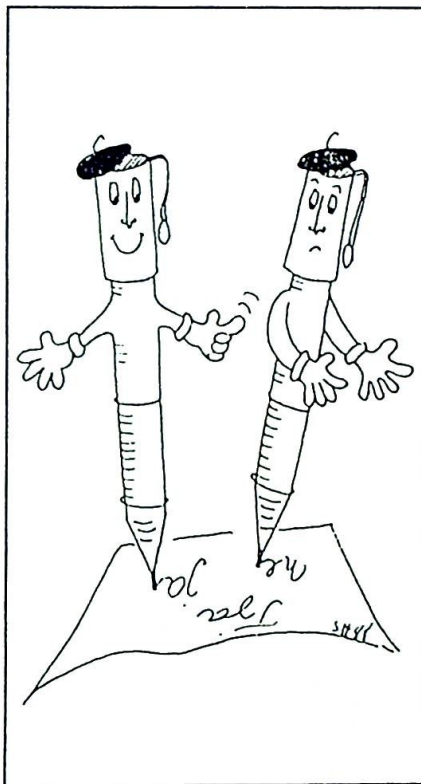
19

Hva er det han vil?

I St. Olav nr. 2/1990 er "pater Hilarion" på farten igjen – og som vanlig sitter jeg undrende og småforbannet igjen. Hva er det egentlig denne mannen vil? Det er mulig det går litt langsomt for seg inne i min skalle, for pater Hilarions sannsynligvis blendende vidd og innsikt henger jeg ikke med i. Derfor vil jeg gjerne be ham forklare seg.

Først noen mindre detaljer: Hva mener pater Hilarion med uttrykket "den sosialistiske maktelite som dominerer byråkratiet og mediene, særlig NRK? Hvem er det han tenker på? Har han noe slags belegg for eller dokumentasjon på at "særlig NRK" er dominert av sosialister? For meg fortøner det seg slett ikke slik – snarere tvert imot.

Og hva mener pater Hilarion med at "for vår sosialistiske åndselite var Kina derimot gjennom hele 70-årene verdens fremste hurra-hurra-land ved siden av Albania"? Er dette bevisste forsøk på å lure leserne, eller er pater Hilarion virkelig så fargeblind at han ikke ser forskjell på en liten (men riktignok ganske

verbal) gjeng virkelighetsfjerne revolusjonære og resten av det brede spekteret av nordmenn som faktisk kaller seg sosialister? I så fall bør St. Olav finne seg mer

dugelige medarbeidere.

Men nå tilbake til hovedspørsmålet: Hva er det egentlig pater Hilarion vil ha sagt med stykket "Norsk virkelighetsforståelse!?" Jeg tolker det omtrent slik: Nordmenn deler verdens land inn i tre kategorier: De vi liker, de vi ikke liker, og de vi overser. Det er dumt. For det er nemlig sosialistene som bestemmer for oss hvilke land som er hvilke. Derfor bør vi holde munn, og se å få feid for egen dør.

Eller skal jeg tolke det slik: Nordmenn deler verdens land inn i tre . . . osv. Det er dumt. For den eneste som har forstått verdens land rett er pater Hilarion. Vi må derfor kaste sosialistene ut av NRK, og heller lytte til pater Hilarions visdom.

Nei, jeg innser at det nok ikke er slik det er ment. Jeg tror pater Hilarion mener det skal være tillatt for nordmenn å ha oppfatninger om hva som er rett og galt også utenfor landets grenser. Men – for siste gang – hva var det da han bruker en side av St. Olav på å få sagt?

Med vennlig hilsen
Petter Bruce

Tro og/eller ideologi

«Troen har alltid et perspektiv som går videre enn ideologien gjør: Det at vi står i et forhold til Gud i det vi gjør – ikke bare til oss selv og hverandre,» sier Aage Müller-Nilssen, generalsekretæren i Kirkens Bymisjon. «Og i det forholdet ligger den sterkeste bekrefteisen på oss selv som mennesker som i det hele tatt kan tenkes: Det uttrykker samtidig vårt eneste reelle håp, som går ut over alle andre ting i livet.

Jeg skulle ønske at de menneskene vi har å gjøre med, får møte troens perspektiv på samme måte som de menneskene Jesus selv motte. Det vil si at de først moter et menneske som er der, gir dem det de trenger. Jesus spurte hvem de var, hva de gråt for, hva som gjorde vondt. Han viste seg som medmenneske, en som var akkurat hva de trengte, uansett hvilken situasjon de var i.

Dette møtet kunne etterhvert tydes som et møte med selve meningen. Den var der, underforstått, hele tiden. Derfor skulle jeg ønske at folk motte denne ekte og trygge menneskeligheten som er dette vitnesbyrde. En nærhet som springer ut av menneskers nærhet til Kristus! Kirken har så ofte fungert som ord-sprøyter! Og jeg er så trøtt av det!» Bymisjonæren

*Diakon Arne Marco Kirsebom
blir vigslert til prest
av biskop Gerhard Schwenzler
lørdag den 7. april
i Kloster Arnstein
i Vest-Tyskland.*

St.Olav gratulerer hjertelig.

20

Nicaraguas kardinal tilfreds

I et intervju med Vatikanradioen nylig sa erkebiskopen av Managua, kardinal Miguel Obando y Bravo, at han var glad for den fredelige utgangen på valget i Nicaragua og for Violeta Chamorros seier. Han sa også at han har invitert paven til å besøke Nicaragua.

Forholdet mellom ledelsen i den katolske kirke og Nicaraguas regjering har vært heller anstrengt i de årene sandinistene har sittet ved makten, selv om det i utgangspunktet var en viss sympati. Kirken avviste ikke revolusjonen, men sa nei til sandinistenes målsetting: "å legge alt under regjeringens kontroll gjennom et ett-parti-system som ikke sikrer alle medborgere like rettigheter," for å låne noen ord fra biskop Pablo Antonio Vega, formann i den nicaraguanske bispekonferanse. På grasrotplanet var nok sympatien med sandinistene og revolusjonen sterkere, og det utviklet seg et visst motsetningsforhold mellom den fraksjon som kalte seg "folkets kirke" og den offisielle kirke. På et visst tidspunkt var hele 4 prester med i Daniel Ortegas regjering, blant dem dikteren Ernesto Cardenal. Ifølge kirkeretten er det ikke tillatt for katolske prester å innha politiske verv, og de fire ble, etter en tids kontrovers med Roma, suspendert. Allerede i 1985 hevdet biskop Vega at selv om folket var i sin fulle rett da det gjorde opprør mot Somoza, hadde det også gjort "smertelige erfaringer" under sandinistene. Han anslo på det tidspunkt at ca. 2/3 av landets befolkning støttet sandinistenes politikk. Fra 1987 bedret forholdet mellom kirkeledelsen og regjeringen seg noe, særlig etter at den personlig frihet og pressefriheten i landet fikk noe bedre kår og prosessen henimot frie valg kom i gang.

Påskegudstjenester

ASKER OG BÆRUM

Mariakirken, Nyveien 17, Stabekk

Palmesøndag: kl. 11.00
Skjærtorsdag: kl. 19.00
Langfredag: kl. 15.00

Påskeaften: kl. 22.00
1. Påskedag: kl. 11.00
2. Påskedag: kl. 11.00

*Hoymesse med palmevigsel og prosesjon.
Hoymesse. Festen til minne om Jesu nadverd.
Korsveilandakt.
Pasjonsgudstjeneste.
Hoymesse. Vigsel av påskelys og dåpsvann.
Hoymesse.
Sangmesse.*

BERGEN

St. Pauls kirke, Christiesgt. 18

Palmesøndag: kl. 10.00
kl. 11.00
kl. 13.00
kl. 18.00

Mand., tirsd. onsd. i

den stille uke: kl. 19.00
Skjærtorsdag: kl. 18.00
Langfredag: kl. 15.00
Påskeaften: kl. 12.00
kl. 23.00

1. Påskedag: kl. 10.00
kl. 11.00
kl. 13.00
kl. 18.00
2. Påskedag: kl. 11.00

*Messe.
Hoymesse.
Messe på vietnamesisk.
Messe på tamil.*

*Vesper og messe.
Hoymesse
Gudstjeneste.
Velsignelse av påskemat.
Hoymesse.
Messe på latin.
Hoymesse.
Messe på vietnamesisk.
Messe på tamil.
Messe.*

Vår Frue kirke, Nylandsveien 31

Palmesøndag: kl. 09.30
Skjærtorsdag: kl. 16.00
Langfredag: kl. 15.00
Påskeaften: kl. 18.00
1. Påskedag: kl. 09.30

*Messe.
Hoymesse.
Gudstjeneste.
Hoymesse.
Hoymesse.*

DRAMMEN

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.

Palmesøndag: kl. 11.00
Skjærtorsdag: kl. 18.00
Langfredag: kl. 15.00

Påskeaften: kl. 17.00
kl. 22.00
1. Påskedag: kl. 9.00
kl. 11.00
2. Påskedag: kl. 11.00

*Hoymesse med palmevigsel.
Hoymesse. Kl. 19.00-20.00 Tilbedelse.
Korsvei.
Gudstjeneste.
Påskentattsliturgi og hoymesse.
Messe.
Hoymesse.
Hoymesse.*

FREDRIKSTAD

St. Birgitta kirke, St. Josephsgt.

Palmesøndag: kl. 10.00
kl. 18.00
Skjærtorsdag: kl. 19.00
Langfredag: kl. 19.00

Påskeaften: kl. 19.00
1. Påskedag: kl. 10.00
kl. 18.00
2. Påskedag: kl. 10.00

*Hoymesse.
Messe.
Messe.
Messe.
Messe.
Hoymesse.
Messe.
Messe.*

HALDEN

Kristian Vs plass 1

Palmesøndag: kl. 12.00
Skjærtorsdag: kl. 16.00
Langfredag: kl. 16.00

Påskeaften: kl. 16.00
1. Påskedag: kl. 12.00
2. Påskedag: kl. 12.00

*Hoymesse.
Messe.
Messe.
Messe.
Hoymesse.
Messe.
Messe.*

HAMAR

St. Torfinns kirke, Torvg. 113

Skjærtorsdag: kl. 18.00
Langfredag: kl. 9.00
kl. 15.00

Påskeaften: kl. 9.00
kl. 18.00
kl. 22.00
1. Påskedag: kl. 11.00

*Messe.
Matutin og Laudes.
Gudstjeneste.
Matutin og Laudes.
Vesper.
Vigilie.
Hoymesse.*

KRISTIANSAND

St. Ansgar Kirke, Kirkegt. 3

Palmesøndag: kl. 11.00
Skjærtorsdag: kl. 19.00
Langfredag: kl. 17.00

Påskelørdag: kl. 20.00
1. Påskedag: kl. 9.30
kl. 11.00
2. Påskedag: kl. 11.00

*Hoymesse med palmevigsel og prosesjon.
Aftenmesse. Anled. til skrifte kl. 17.00-18.45.
Langfredagsliturgi. Anled. til skrifte kl. 15.30 - 16.30.
Påskeliturgi og hoymesse. Anled. til skrifte kl. 18.30 - 19.30
Familiemesse
Hoymesse.
Hoymesse.*

Liturgisk kalender

LILLEHAMMER

Mariakirken, Weidemannsgt. 3 A

Palmesøndag:	kl. 15.00	Messe.
Skjærtorsdag:	kl. 20.00	Messe.
Langfredag:	kl. 18.00	Gudstjeneste.
1. Påskedag:	kl. 15.00	Høymesse.
2. Påskedag:	kl. 11.00	Messe.

LILLESTRØM

St. Magnus kirke, Romeriksgata 1

Palmesøndag:	kl. 9.00	Ottemesse.
	kl. 10.30	Palmevigsel, prosesjon og høymesse.
Skjærtorsdag:	kl. 19.00	Høymesse.
Langfredag:	kl. 15.00	Pasjonsgudstjeneste.
Påskeaften:	kl. 21.00	Vigsel av påskeild, påskelys og dopevann
1. Påskedag:	kl. 10.30	Høymesse.
2. Påskedag:	kl. 10.30	Messe.

MOSS

St. Mikael kapell, Ryggevn. 24

Palmesøndag:	kl. 10.00	Høymesse.
	kl. 17.00	Messe.
Skjærtorsdag:	kl. 17.00	Messe.
Langfredag:	kl. 17.00	Messe.
Påskeaften:	kl. 21.00	Messe.
1. Påskedag:	kl. 10.00	Høymesse.
	kl. 17.00	Messe.
2. Påskedag:	kl. 10.00	Høymesse.
	kl. 17.00	Messe.

OSLO

St. Olav Domkirke, Akersveien 1

Palmesøndag:	kl. 9.30	Messe.
	kl. 11.00	Palmevigsel i St. Josephs kapell, prosesjon og høymesse.
	kl. 13.00	Messe på kroatisk.
	kl. 19.00	Messe på engelsk.
Tirsdag:	kl. 19.00	Høymesse med vigsel av de hellige oljer.
Skjærtorsdag:	kl. 16.00	Høymesse på vietnamesisk.
	kl. 18.00	Høymesse til minne om Herrens nattverd.
Langfredag:	kl. 15.00	Tilbedelse til kl. 22.00.
	kl. 17.00	Jesu lidelseshistorie, tilbedelse av korset, kommunion.
Påskeaften:	kl. 11.00	Langfredagsliturgi på vietnamesisk.
	kl. 19.00	Velsignelse påskefrokost (polsk).
	kl. 22.00	Påskeliturgi på vietnamesisk.
1. Påskedag:	kl. 9.30	Påskennattsliturgi.
	kl. 11.00	Messe.
	kl. 11.00	Høymesse.
	kl. 13.00	Messe på polsk.
	kl. 19.00	Messe på engelsk.
2. Påskedag:	kl. 11.00	Høymesse.
	kl. 19.00	Messe på engelsk.

St. Hallvard kirke, Enerhauggt. 4

Palmesøndag:	kl. 9.35	Fromesse.
	kl. 11.00	Familiemesse, palmevigsel.
Skjærtorsdag:	kl. 19.00	Messe.
Langfredag:	kl. 17.00	Langfredagsliturgi, lidelseshistorien.
Påskeaften:	kl. 22.45	Påskennattsfeiring.
1. Påskedag:	kl. 11.00	Høymesse.
2. Påskedag:	kl. 11.00	Messe.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15

Palmesøndag:	kl. 11.00	Høymesse med palmevigsel og prosesjon.
Onsdag før skjærtorsdag:	kl. 20.00	Matutin.
Skjærtorsdag:	kl. 9.00	Laudes.
	kl. 18.30	Høymesse.
	kl. 21.30	Lesning av Jesu avskjedstale til disiplene.
	kl. 22.00	Matutin.
Langfredag:	kl. 9.00	Laudes.
	kl. 17.00	Pasjonsgudstjeneste.
	kl. 20.00	Matutin.
Påskeaften:	kl. 9.00	Laudes.
	kl. 23.00	Påskevigilien.
1. Påskedag:	kl. 11.00	Høymesse.
2. Påskedag:	kl. 11.00	Messe.

Lunden kloster, Øvre Lunden 5

Palmesøndag:	kl. 10.00	Palmevigsel og høymesse.
Skjærtorsdag:	kl. 18.00	Høymesse.
	kl. 21.00	Lesning av Jesu avskjedstale. Tilbedelse til midnatt.
Langfredag:	kl. 16.00	Langfredagsgudstjeneste.
Påskeaften:	kl. 23.00	Påskevigilie med høymesse.
1. Påskedag:	kl. 11.00	Høymesse.
2. Påskedag:	kl. 10.00	Høymesse.

MARS

28. Ferial. Jes. 49, 8-15.
Joh. 5, 17-30.
29. Ferial. 2. Mos. 32, 7-14.
Joh. 5, 31-47.
30. Visd. 2, 1. 12-22.
Joh. 7, 1-2.10. 25-30.
31. Ferial. Jer. 11, 18-20.
Joh. 7, 40-53.

APRIL

1. 5. søndag i fasten.
Es. 37, 12-14.
Rom. 8, 8-11.
Joh. 11, 1-45.
2. Ferial. Dan. 13, 1-9. 15-17.
19-30. 33-62.
Joh. 8, 1-11.
3. Ferial. 4. Mos. 21, 4-9.
Joh. 8, 21-30.
4. Ferial. Dan. 3, 14-20. 91-95.
Joh. 8, 31-42.
5. Ferial. 1. Mos. 17, 3-9.
Joh. 8, 51-59.
6. Ferial. Jer. 20, 10-13.
Joh. 10, 31-42.
7. Johannes Baptist de la Salle,
prest. Es. 37, 21-28.
Joh. 11, 45-56.
8. Palmesøndag.
Palmeprosesjonen. Mt. 21.1-11.
Messen: Jes. 50, 4-7.
Fil. 2, 6-11.
Mt. 26, 14-27, 66.
9. Mandag i den stille uke.
Jes. 42, 1-7. Joh. 12, 1-11.
10. Tirsdag i den stille uke.
Jes. 49, 1-6.
Joh. 13, 21-33. 36-38.
11. Onsdag i den stille uke.
Jes. 50, 4-9.
Mt. 26, 14-25.
12. Skjærtorsdag.
2. Mos. 12, 1-8. 11-14.
1. Kor. 11, 23-26.
Joh. 13, 1-15.
13. Langfredag.
Jes. 52, 13-53, 12.
Hebr. 4, 14-16, 5,7-9.
Joh. 18, 1-19, 42.
14. Påskevigilie.
1. Mos. 1,1-2,2.
2. Mos. 14,15-15,1.
Jes. 55,1-11.
Rom 6, 3-11.
Mt. 28, 1-10.

15. *Påskedag. Herrens oppstandelse.*
Ap. gj. 10, 34. 37-43.
Kol. 3, 1-4 eller 1. Kor. 5-8.
Joh. 20, 1-9 eller Mt. 28,1-10.
16. *Mandag i påskeuken.*
Ap. gj. 2, 14.22-32.
Mt. 28, 8-15.
17. *Tirsdag i påskeuken.*
Ap. gj. 2, 36-41.
Joh. 20, 11-18.
18. *Onsdag i påskeuken.*
Ap. gj. 3, 1-10.
Lk. 24, 13-35.
19. *Torsdag i påskeuken.*
Ap. gj. 3, 11-26.
Lk. 24, 35-48.
20. *Fredag i påskeuken.*
Ap. gj. 4, 1-12.
Joh. 21, 1-14.
21. *Lørdag i påskeuken.*
Ap. gj. 4, 13-21.
Mk. 16, 9-15.
22. *2. søndag i påsken.*
Ap. gj. 2, 42-47.
1. Pet. 1, 3-9.
Joh. 20, 19-31.
23. *Ferial el. Georg, martyr.*
Ap. gj. 4, 23-31.
Joh. 3, 1-8.
24. *Ferial el. Fidelis, prest og martyr.* Ap. gj. 4, 32-37.
Joh. 3, 7-15.
25. *Markus, evangelist.*
1. Pet. 5, 5-14. Mk. 16, 15-20.
26. *Ferial.* Ap. gj. 5, 27-33.
Joh. 3, 31-36.
27. *Ferial.* Ap. gj. 5, 34-42.
Joh. 6, 1-15.
28. *Peter Chanel, prest og martyr.*
Ap. gj. 6, 1-7. Joh. 6, 16-21.
29. *3. søndag i påsken.*
Ap. gj. 2, 14. 22-28.
1. Pet. 1, 17-21.
Lk. 24, 13-35.
30. *Ferial el. Pius V., pave.*
Ap. gj. 6, 8-15.
Joh. 6, 22-29.

PORSGRUNN

Vår Frue kirke, Olavsgt. 19
Palmesøndag: kl. 11.00
Skjærtorsdag: kl. 19.00
Langfredag: kl. 11.00
Påskelørdag: kl. 21.00
1. Påskedag: kl. 11.00
2. Påskedag: kl. 11.00

*Palmevigsel og høymesse.
Høymesse.
Pasjonsliturgi.
Oppstandelseliturgi og messe.
Høymesse.
Messe.*

STAVANGER

St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8
Palmesøndag: kl. 9.30

*Engelsk messe.
Høymesse.
Polsk messe.
Fransk messe.*

Skjærtorsdag: kl. 19.00
Langfredag: kl. 15.00
Påskeaften: kl. 23.00
1. Påskedag: kl. 11.00
kl. 13.00
kl. 18.00
2. Påskedag: kl. 11.00

*Fellesmesse.
Langfredagsliturgi.
Felles oppstandelseliturgi.
Høymesse.
Engelsk messe.
Fransk messe.
Fellesmesse.*

TROMSØ

Vår frue kirke, Storgt. 94
Palmesøndag: kl. 11.00

*Høymesse.
Aftenmesse.*

Skjærtorsdag: kl. 20.00
Langfredag: kl. 17.00
Påskeaften: kl. 21.00
1. Påskedag: kl. 11.00
2. Påskedag: kl. 11.00
kl. 19.00

*Aftengudstjeneste.
Langfredagsliturgi.
Påskenattsfeiring.
Pontifikalmesse.
Høymesse.
Aftenmesse.*

TRONDHEIM.

St. Olav kirke, Schirmersgt. 1
Palmesøndag: kl. 9.00

*Fromesse.
Høymesse med palmevigsel og prosesjon.*

Skjærtorsdag: kl. 8.00
kl. 19.00
Langfredag: kl. 8.00
kl. 18.00
Påskeaften: kl. 8.00
kl. 23.00
1. Påskedag: kl. 11.00
2. Påskedag: kl. 11.00

*Laudes.
Høymesse.
Laudes.
Langfredagsgudstjeneste.
Laudes.
Påskenattsliturgi.
Høymesse.
Høymesse.*

Voss.

St. Olav kapell, Finnesvn. 57
Palmesøndag: kl. 11.00

*Høymesse.
Høymesse.*

2. Påskedag: kl. 11.00
Kontakt søstrene ang.
de øvrige dager.

Den nordiske valfart til Lourdes

24. juli til 31. juli 1990, 8 dages flyreise
med fuld pension.

Pris på hotel kr. 5.000,-

Særpris for syge og handicappede på
«Accueil» kr. 4.600,-

Geistlig leder: Biskop Hans L.
Martensen.

Læge, sygeplejersker, samaritter
medfølger:

Program og tilmeldelser

Valfartskomiteen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup, Danmark
Telefon 31 65 63 41

GUSTAV BÖHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen
Tlf (03) 83 42 80

BEGRAVELSESBYRÅER

**T.S.JACOBSEN-
GRUPPEN**
ULLEVÅLSVEIEN 1

TELEFON * (02) 20 79 05
20 62 02—11 15 61
Telefax 20 70 04

TRENGER DU TRYKKSAKER?

Kontakt

SATS + PASTE A/S

Prof. Birkelandsv. 24 c, 1081 Oslo 10
Tlf.: (02) 30 04 16 - 30 84 53

Neste nummer utgis 24. april. Signerte artikler står for forfatterens egen regning.

Ansvarshavende redaktør: Unni Klepper Joynt

Medarbeidere:

Tollef Berg

Liv Greni

Kjell Arild Pollestad o.p.

Albert Raulin o.p.

Gunnel Vallquist

ISSN 0802-6726

Akersveien 14, 0177 Oslo 1

Redaksjon: Tlf. (02) 20 72 48

Ekspedisjon: Tlf. (02) 20 72 26

Årsabonnement (Norge): kr. 195, –

Øvrige europeiske land: kr. 220, –

Andre verdensdeler: kr. 230, –

Annonser 19 dager før utgivelsesdagen.

Bankgiro 6022.20.13073. Postgiro 2 04 64 80

23

BOKHANDEL

Akersveien 14, 0177 Oslo 1
Telefon: (02) 20 72 48

BLIR DU HJEMME I DEN STILLE UKE?

*Du finner mange bøker og
mye fin musikk til høytiden
hos oss.*

Hvis du ikke har Messeboken for søndager og festdager (kr 280,- for skinn og kr 204,- for plast), har vi også et lite hefte med Messens Tekster for Den stille uke, hf. kr 20,-. Dessuten et rikt utvalg i bivoksllys, påskelys, vigilielys til bruk påskeaften, påsekort og røkelse.

Til alle foreldre og familier som har barn og ungdom som enten skal motta 1. kommunion eller konfirmeres denne våren, har vi gaver. Men vær ute i god tid.

VI SENDER OVER HELE LANDET

ÅPNINGSTIDER:

Mand. – fred.

9.30 – 16.30

Torsd. 9.30 – 17.30

Lørd. 9.30 – 13.30

Onsdagen før Skjærtorsdag og
Påskeaften stenger vi **kl. 12.00.**

Program for Skandinavia

Hver dag kl. 20.15 på 11.715, 9.755 og 6.185 Hz på 25.31 og 49 m. kortbølge samt på 1611 kHz = 186 m. mellombølge.

Norsk: Mandag

Dansk: Første torsdag i måneden

Svensk: Tirsdag, onsdag, torsdag og lørdag. «Brevkasse»

Første onsdag i måneden.

CARITAS | NORGE

DEN KATOLSKE KIRKES HJELPEORGANISASJON

Fagerborggaten 17, 0360 Oslo 3

Gavekonti:

Postgiro: 5 00 40 64 – Bank: 8998.09.08136

A / S NORSKE SHELL

Leverandør av oljeprodukter til de fleste katolske institusjoner.

BESTILLING (02) 66 59 00 – SERVICE (02) 66 58 60 – 66 58 61

Blikk på tiden

I hellige fastetider...

«Se vi går opp til Jerusalem i hellige fastetider,» synges det i våre kirker i disse dager. Og når dette leses, vil vi være kommet enda et skritt nærmere påske.

De førti dager vil snart ligge bak oss, og mange av oss må innrømme at fastetiden nok ikke ble fullt så hellig som vi hadde håpet. Forsettene var så mange og så helhjertede i startfasen — askeonsdag gikk det riktig bra og også de følgende dager. Men så ség liksom luften ut av ballongen, og alt slo seg vrangt, især på de områder der vi hadde tenkt å gjøre en ekstra innsats. Hvor mange av oss har ikke opplevet dette?

Til slutt kjøper vi oss en smule bedre samvittighet ved å legge noen kroner ekstra på bøssen til Caritas. Eller vi forsøker å overbevise oss selv om at det i grunnen er noe krampaktig over dette plutselig å skulle forsøke å bli litt bedre disse vel seks ukene i året. Mens atter andre — og mange med rette — hevder at det finnes da «kors» nok i vår hverdag om vi ikke attpåtil skulle «finne på» noen.

Også videre... Det er ingen ting vi er så flinke til som det å finne grunner for hva vi gjør og unnskyldninger for hva vi ikke har lyst til å gjøre.

Hver dag blir vi skyndsomt gjennom avisene der nye korrupsjonsskandaler dukker opp, og der blekket spruter i moraldebatten. Vår omsorg

for sultende barn i overbefolkede land er grenseløs, og gjennom våre vestlige briller er det bare vi som virkelig ser og skjønner hvordan problemene bør takles. Vi gremmes over eldreomsorgen eller rettere sagt, mangelen på omsorg, mens vi gir politikerne skylden for det meste. For det er jo ikke vår feil...?

I mellomtiden går dagene, og vi er så opptatte av å synes og å mene hva andre bør si, skrive, gjøre at vi rent glemmer våre egne forsetter for denne tiden.

Faste betyr å avholde seg fra, vet vi, og med et tilfreds sukk over egen karakterstyrke, stumper vi røyken eller går forbi sjokoladebutikken. Mens vi samtidig litt flaut må innrømme at noen Ramadan er det langt fra å være, og at en muslim ville nok smile i skjegget over våre forsøk på askese. Det er heller ikke særlig populært å snakke om botsøvelser, og ofte er det som vi har glemt hva det egentlig innebærer. I virkeligheten kan ikke begrepsparet «bot og forsoning» adskilles, og de har en sentral plass i vårt kristne liv. Evangelielesningene nå i fastetiden viser oss tydelig dette: Jesus tilgir og trøster, jager bort demoner og helbreder. Han tar imot mennesker som trenger ham, og gir motløse og trette nytt håp. Fastetiden er derfor en velsignet tid, en hellig tid, som ikke bare innbyr oss til forsakelse, men også til å ta imot Jesu tilgivelse, og da i sær gjennom forsoningens sakrament.

Og så kommer den stille uke, eller den hellige uke som den heter på andre språk. Der vår oppmerksomhet er rettet mot begivenhetene som utspilles fra palmesøndag til påskemorgen. Vi vet vi må gjennom langfredag for å komme til påskemorgen. Vi vet også at for mange mennesker består tilvæ-

relsen av en lang rekke langfredager, og at enkelte ikke har orket å vente på at det opprant en påskemorgen.

En dødsannonse for noen uker siden talte sitt tause språk. Jeg husker ikke nøyaktig ordlyden, men det gikk ut på at livet til slutt ble for tungt å bære. Litt senere fikk vi fjernsynsprogrammet om selvmord: «Tausheten etterpå» som tok opp de etterlattes reaksjoner. Mange tankevekkende ting ble sagt i den anledning. Vi kjenner alle noen for hvem det å ta sitt liv syntes å være siste utvei, og til hvem vi ikke rakk å si i tide at vi brydde oss om dem. Vi oppfattet ikke signalene før det var for sent, og vi sitter tilbake med skyldfølelsen. Unggutten Svein forteller at for ham ble verden forandret da broren tok livet av seg. «Jeg ser hvor viktig det er å ta vare på hverandre,» sier han i dag.

Kanskje kan sluttspurten frem mot påske nettopp være det å *ikke* avholde seg fra noe, nemlig å ta vare på noen. De fleste av oss har anledning til å være «sorgtjeneste» i vårt nærmiljø, og kjenner jeg Franciskushjelpen rett, vil de sikkert være de første til å glede seg over at deres innsats på dette området blir delt av andre. Naturligvis må det ofte fagfolk til, men det som kom frem fra de etterlatte nesten uten unntagelse, var at det var godt at noen var der.

I denne hellige uke som ligger foran oss, skal vi gjennom liturgien følge påskemysteriet skritt for skritt. Ikke som passive tilskuere, men i bevisstheten om at det som her utspilles, dreier seg om liv og død — også for oss. Eller som siste strofe lyder i salmen vi siterte innledningsvis: «Vår Frelser har sagt at der han er, skal også vi med ham være».

Velsignet påske!
Mater Olava